

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίαν, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀναγνώσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγυπτίου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει ὧν ἑλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΕΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος

Ἀθῆναι 16 Μαΐου 1931

Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 24

Ἡ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΚΟΛΩΝΙΑΣ (ΘΡΥΛΛΟΣ)

Μέσα σ' ἐν' ἀπὸ τὰ παλιὰ σπίτια τῆς Κολωνίας, καθόταν ἓνα βράδυ ἓνας νέος μὲ συμπαθητικὴν καὶ ἐξυπνὴν φυσιογνωμίαν. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, δηλαδὴ στὰ 1248, κυβερνοῦσε τὴν Κολωνίαν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κόνραδ Χόχστετεν. Ὁ δεσπότης αὐτὸς ζήληψε πού εἶδε νὰ φτιάγουν στὸ Στρασδοῦργο μιὰ τεράστια καὶ ὠραία μητρόπολιν, καὶ ἀποφάσισε νὰ φτιάσει στὴν πόλιν του μιὰ καλύτερη.

Μάζεψε λοιπὸν τοὺς μηχανικοὺς τῆς χώρας καὶ τοὺς εἶπε ὅτι θὰ πληρῶνε μεγάλο βραβεῖο στὸ καλύτερο σχέδιον πού θὰ τοῦ ἐτοίμαζαν.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς μηχανικοὺς αὐτοὺς ἦταν καὶ ὁ νέος πού ἀγρυπνοῦσε αὐτὴ τὴν βραδυὰ. Ἀς τὸν ὀνομάσουμε Λούτβιχ, γιὰ τὴν εὐκολίαν τῆς διήγησής, γιὰτὶ τ' ὀνομά του δὲν τῷ χεῖ ἀναφέρει πούθενά ἡ ἱστορία.

Ὁ Λούτβιχ εἶχε μπροστὰ του ἓνα σωρὸ σχέδια, καὶ κάθε τόσο ἐσθύνε, διόρθωνε καὶ κάπου κάπου ἐσχίζε καὶ ἀπὸ ἓνα.

—Ὅχι, ἔλεγε, δὲν εἶναι αὐτὸ πού θέλω.

Καὶ βασιάνιζε τὸ μυαλό του, γυρεύοντας νὰ βρῇ τὸ μεγάλο καὶ ὑπέροχον σχέδιον πού θὰ τὸν δόξαζε σ' ὅλη τὴ Γερμανίαν, στὴ Γαλλίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ μπῆκε μέσα στὸ ἐργαστήρι σιγά-σιγά μιὰ γυναῖκα καὶ πλησίασε τὸν μηχανικόν.

—Λούτβιχ, τοῦ εἶπε, πρέπει νὰ πλαγιάσης, ἡ ὥρα εἶναι περασμένη.

—Ἀγαπητὴ μου Βέρθα, μὴν ἀνησυχεῖς γιὰ τὴν υγείαν μου. Ἐχω ἀπόφαση νὰ βρῶ τὸ σχέδιον, πού θὰ μὲ κἀν ἑνδοξο. Ἐνα σχέδιον, πού δὲ θὰ μοιάζῃ μὲ κανένα ἄλλο στὸν κόσμον καὶ θάρχον-

ται νὰ τὸ θαυμάζουν ταξιδιώτες ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς. Καὶ θὰ τὸ κατορθώσω, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται νὰ μὴ βρῶ ἀνάπαυσιν μέρες καὶ νύχτες.

—Ναί, μὰ τώρα εἶσαι κουρασμένος πιά, οἱ ἰδέες σου θάχουν θολώσει καὶ κοπιάζεις ἄδικα. Πήγαινε τουλάχιστον ἔξω νὰ πάρῃς λίγο ἀέρα καὶ αὔριο ἀρχίζεις πάλιν.

—Ἐχεις δίκιο, ἀγαπητὴ μου Βέρθα, εἶπε τότε ὁ μηχανικός, πετώντας τὸ διαβήτη του σὺν τραπέζι. Ἀς πάω νὰ πά-

νικὸς καὶ εἶμαι καὶ ἐγὼ τὸ ἴδιο... Μάλιστα ἂν ἤθελα, μπορούσα νὰ διαγωνισθῶ γιὰ τὸ σχέδιον τῆς μητρόπολης, ἀλλὰ δὲ θέλω τὰ βλάψω τοὺς ἄλλους. Ἐγὼ κἀνω σχέδια, ἔτσι, μόνο γιὰ τὸ γούστο μου καὶ ὕστερα τὰ σχίζω. Νά, ἰδέστε καὶ αὐτὸ ἐδῶ, δικό μου εἶναι.

Καὶ ξεδίπλωσε μπροστὰ στὰ θαμπωμένα μάτια τοῦ Λούτβιχ ἓνα θαυμάσιον σχέδιον, πού ἐδείχνε μεγάλη ἐμπνευσιν καὶ τέχνην.

—Τὶ ὠραία ἐργασία! φώναξε. Ἀφίστε με νὰ τὴν ἰδῶ καὶ νὰ τὴ θαυμάσω.

—Ὅχι, εἶπε ὁ ἄγνωστος, ἐγὼ δὲ συνηθίζω νὰ δείχνω τὴν ἐργασίαν μου...

Καὶ ἔχωσε τὸ σχέδιον στὴν τσέπη του.

—Τὶ θέλετε νὰ σᾶς δώσω γιὰ νὰ μοῦ τὸ δείξετε; ρώτησε ὁ Λούτβιχ τὸν ἄγνωστο, πού μπορούσε νὰ τοῦ ἐξασφαλίσῃ τὴ δόξαν.

—Δὲ ζητῶ παρὰ μόνο ἓνα πράγμα: πούλησέ μου τὴν ψυχὴν σου καὶ ἀμέσως τὸ σχέδιον θὰ εἶναι δικό σου. Μὴ φοβάσαι τίποτα. Θὰ σ' ἀφίσω νὰ ζήσης πολλὰ χρόνια, ν' ἀπολαύσης καὶ τὴ δόξαν σου καὶ τὰ πλούτη σου.

—Ἀ, εἶσαι λοιπὸν ὁ σατανᾶς; Τώρα καταλαβαίνω!

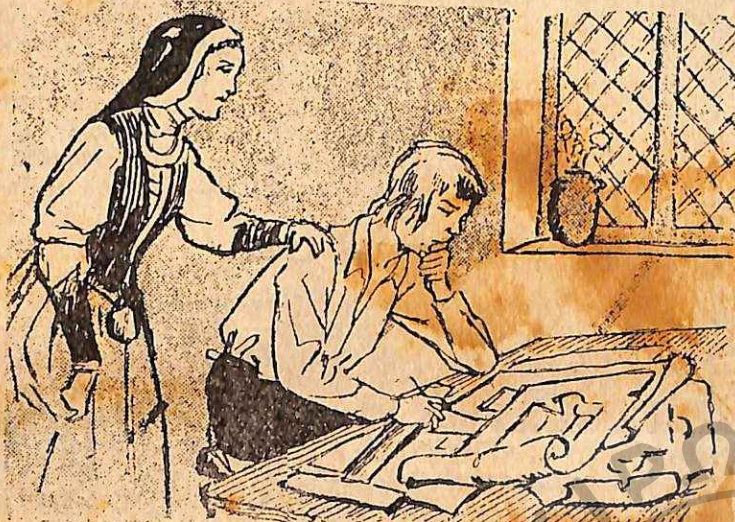
Πήγαινε μακριὰ μου!

—Ὡστε δὲ θέλεις; Καλά!

Καὶ ὁ διάβολος ἔσχισε τὸ σχέδιον κομματάκια κομματάκια καὶ τὸ πέταξε μέσα στὸ ρεῦμα τοῦ Ρήνου.

Ὁ Λούτβιχ, καθὼς εἶδε τὸ ὑπέροχον ἐκεῖνο σχέδιον νὰ καταστρέφεται, δοκίμασε τὴν θλίψιν, ὥστε ἡ καλὴ του ἀπόφασις χλονίστηκε. Σκέφθηκε ὅτι ἴσως ἔκαμε ἄσχημα νάρνηθῃ, καὶ ὅτι ἴσως σ' ὅλην τὴν ζωὴν θάδρασκε ἐδκαιρία νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὸ δαίμονα. Ἐκείνος τὸ κατάλαβε καὶ τοῦ εἶπε:

—Αὐτὸ πού ἐσχίσας εἶναι μόνο τὸ ἀντίγραφο τοῦ σχεδίου. Τὸ πρωτότυπον τῶ-

—Πρέπει νὰ πλαγιάσης, ἡ ὥρα εἶναι περασμένη. (Σελ. 277, στ. α')

ρω λίγο ἀέρα. Ἴσως μοῦ ἔρθει καμμιά ἄλλη ἰδέα...

Βγήκε λοιπὸν ἔξω, στὴ νυχτερινὴ δροσίαν, καὶ σεργιστοῦσε στὴν ὄχθη τοῦ Ρήνου. Μὰ ἦταν τόσο ταραγμένος καὶ κουνοῦσε τόσο νευρικὰ τὰ χέρια του, ὥστε κάποιος ἄγνωστος τὸν πρόσεξε καὶ τὸν πλησίασε.

—Φαίνεστε στενοχωρημένος, ἀφέντη, τοῦ εἶπε.

—Καὶ τί σᾶς νοιάζει ἐσᾶς; ἀπάντησε νευρικὰ ὁ Λούτβιχ. Καθένας ἔχει τίς σκοτούρες του.

—Μὲ συγχωρεῖτε, ἀλλὰ σᾶς μιλῶ ἀπὸ ἐνδιαφέρον. Ἐρῶ πὼς εἶστε μηχαν-

χω σπίτι μου. Ἀλλὰ σὺ εἶσαι κουτὸς κι' ἀρνῆθηκες, Γεῖά σου!

— Σταθῆτε! εἶπε τώρα ὁ Λούτβιχ, κυριευμένος ἀπὸ τὸν πειρασμό. Θέλω νὰ μοῦ δώσετε τὸ σχέδιο καὶ σὰς δίνω ἐγὼ αὐτὸ πὺν μου ζητᾶτε. Μόνο, νὰ ξέρω πὺς θὰ ζήσω πολὺ, ν' ἀπολαύσω τὴ δόξα μου καὶ τὰ πλοῦτή μου.

— Αὐτὸ σοῦ τὸ ὑπόσχομαι.

— Δὲς μου λοιπὸν τὸ σχέδιο.

— Σιγά, σιγά, ἀφεντικό. Πρέπει νὰ σιγουραριστῶ κι' ἐγὼ. Αὐριο λοιπὸν, τέ-

«Κι' ὁ διάβολος ἔσχιζε τὸ σχέδιο κομματάκια-κομματάκια.» (Σελ. 277, στ. γ'.)

τοια ὥρα, ἔλα ἐδῶ στὸ ἴδιο μέρος, νὰ υπογράψουμε ἕνα συμφωνητικό, ὅτι θὰ-σαι δικός μου ὅποτε σὲ χρειαστῶ, κι' ἀμέσως σοῦ παραδίδω τὸ σχέδιο. Χέρι μὲ χέρι, ἔ; Σύμφωνοι!

Κι' ὁ διάβολος ἔγινε ἀφαντος. Ὁ Λούτβιχ γύρισε ἀργὰ στὸ σπίτι του, βυθισμένος σὲ σκέψεις.

— Τί ἔχεις κι' εἶσαι ἔτσι συλλογισμένος; τὸν ρώτησε ἡ γυναῖκα του.

Ὁ Λούτβιχ κάθισε τότε καὶ διηγήθη-κε τὴν ἱστορίαν στὴ γυναῖκα του, κι' αὐτὴ τοῦ εἶπε:

— Ἀκουσέ με, φίλε μου. Ἐνα τόσο ὠραῖο σχέδιο, γιατί νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ γιὰ μιὰ ἐκκλησιά, ὅπου θὰ δοξάζουμε τὸ Θεό, παρὰ νὰ τὸ κρατῇ σὰ χέρι-α του ὁ τρισκατάρτος; Πρέπει νὰ καταφέρω νὰ τοῦ τὴν πάρω, χωρὶς νὰ υπογράψω συμφωνητικό. Φρόντισε νὰ δείξῃς ὅλη σου τὴν πονηριά! Πάρε κι' αὐτὸ τὸ μετάλλιο, ποῦ μοῦ τῷχει χαρίσει ἕνας θεῖος μου δεσπότης. Διῶχνει κάθε κακὸ καὶ κάθε πειρασμό, καθὼς μοῦ ἔχει πεῖ.

Ὁ Λούτβιχ πῆρε τὸ μετάλλιο καὶ τ' ἄλλο βράδυ βρισκόταν στ' ὀρισμένο μέρος.

— Ὑπόγραφε, τοῦ εἶπε ὁ δαίμονας, καὶ θὰ πάρῃς τὸ σχέδιο.

Μὰ ὁ Λούτβιχ ἄρπαξε ξαφνικά τὸ σχέδιο καὶ τὸ σκέπασε μὲ τὸ μετάλλιο.

Ὁ διάβολος θέλησε νὰ τ' ἀρπάξῃ πάλι, μὰ καθὼς εἶδε τὸ μετάλλιο, ὀπισθοχώρησε τρομαγμένος.

— Ἀ, μὲ νίκησες! φώναξε θυμωμένος. Ἀλλὰ μὴ χαίρεσαι! Δὲ θὰ μπορέσης νὰ τελειώσῃς τὴν ἐκκλησιά, κι' ἄλλοι θὰ χαροῦνε τὴ δόξα!

Ἡ ἱστορία λέει ὅτι ἡ περιφημία αὐτὴ μνητρόπολη τῆς Κολωνίας ἔμεινε ἀτέλειωτη ἐπὶ αἰῶνες δόκλων, καὶ μόλις στὰ 1880 συμπληρώθηκε, δηλαδὴ μετὰ 600 χρόνια! Κι' ὅταν ἤθελαν νὰ ποῦν γιὰ κάτι ποῦ δὲ θὰ γινόταν ποτέ, ἔλεγαν:

— Αὐτὸ θὰ γίνῃ, ὅταν θὰ τελειώσῃ ἡ μνητρόπολη τῆς Κολωνίας!

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

Ο ΡΙΚΟΣ

Ἦταν μοναχογιὸς μιᾶς ἀσπρόμαυρης γάτας, ὅχι καὶ πολὺ ὁμορφῆς, ποῦ δὲν ἀκούστηκε ποτέ μὲ τὸν ὀνόματι.

Εἶχε ἢ δὲν εἶχε; Δὲν ξέρω. Φαινόταν ὅμως νάναι ἀπὸ κείνες τίς μικρὲς γάτες ποῦ δίνουν ὅλη τους τὴν προσωπικότητά στὰ παιδιὰ τους καὶ κρατᾶνε γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους τὴν τιμὴ νάναι μητέρα τους. Ἔτσι καὶ ἡ ἀσπρόμαυρη γάτα ἦταν μητέρα τοῦ Ρίκου, καὶ δὲ ἀκούστηκε μὲ ἄλλο ὄνομα.

Μάννα καὶ γιδὸς ζοῦσαν σ' ἕνα χωριάτικο σπῖτι, ψηλὰ σ' ἕνα βουνό. Στὸ σπῖτι τοῦ κυρ-Ἀργύρη ποῦ, στὸ πείσμα τοῦ καιροῦ καὶ τῆς μόδας ποῦ εἶχε φτάσει κι' ὡς ἐκεῖ, φοροῦσε ἀκόμα φουστάνελλες. Ἦταν περίεργος ἀνθρωπος. Ψηλός, λιγνός, μὲ μιὰ γρηγοράδα σπάνια γιὰ τὰ ὀγδόντα χρόνια του, ἀνεβοκατέβαινε τίς ἀνηφοριές, ἐνῶ ἡ κατακάθαρη φουστάνελλα του ἀνέμιζε στὸ περπάτημά του. Μακριὰς μάλλινες κάλτσες, ἕνα μακρὺ παλτό, καὶ ἕνα μαῦρο σκουφάκι ποῦ ἔμοιαζε μὲ φέσι, συμπληρώνανε τὴ φορεσιά του.

Γελαστός καὶ σβέλτος περνοῦσε στοὺς

δρόμους τοῦ χωριοῦ καὶ ὅλα τὰ παιδιὰ τὸν ξέρανε. Ἦξερε νὰ λέῃ τοῦ κόσμου τίς ἱστορίες. Ἀλλες γιὰ τὰ παιδιὰ, καὶ ἄλλες γιὰ τοὺς μεγάλους. Ποτὲ ὅμως δὲν ἤθελε νὰ κοῦσουν τὰ παιδιὰ τίς ἱστορίες τῶν μεγάλων, μὰ οὔτε καὶ οἱ μεγάλοι τίς ἱστορίες τῶν παιδιῶν.

Σ' αὐτὸ ἦταν πολὺ αὐστηρὸς καὶ κρατοῦσε μεγάλη δικαιοσύνη. Μὰ ὅλοι μένανε εὐχαριστημένοι, κι' αὐτὸς γελοῦσε ὥρες πολλὰς καλόκαρδα μαζί τους.

Στὸ σπῖτι ποῦ δὲν εἶχε μικρὰ παιδιὰ. Ὅλη του τὴν ἀγάπη τὴν εἶχαν πάρει τὰ ζῶα του, καὶ περισσότερο οἱ δύο τοῦ γάτες. Ἡ μητέρα, καὶ πὺς πολὺ τὸ παιδί της, ὁ κατάμαυρος Ρίκος. Τὶς πρόσεχε, τίς περιποιόταν τόσο πολὺ, ποῦ εἶχαν γίνεи κι' αὐτὲς παράξενα καὶ ἰδιότροπα ζῶα.

Τὸ χειμῶνα τὸ χιόνι ἔπεφτε τόσο ἀφθονοῦ, ποῦ ἔκανε τίς σκεπὲς τῶν σπιτιῶν νὰ τρίβουν ἀπὸ τὸ βάρος, καὶ ἀπὸ τὰ δέντρα σὰ ξεχωρίζουν μόνο τὰ κλαδιά τους. Οἱ ἀνθρώποι κάνανε καινούργιους δρόμους πάνω στὸ χιόνι γιὰ νὰ περπατοῦνε. Τότε ὁ κυρ-Ἀργύρης ἔπαιρνε τίς γάτες του, τίς κουκούλωνε μ' ἕνα χράμι καὶ τίς ἔβαζε κοντὰ στὸ τζάκι ποῦ ἔκαιγε χοντρά ξύλα. Καὶ τὴ νύχτα τίς μάζευε κοντὰ του, στὸ κρεβάτι του, γιὰ νὰ ζεσταίνονται.

Ὁ Ρίκος ἦταν πολὺ ὁμορφὸ ζῶο. Κατάμαυρο, μὲ μιὰ θαυμάσια μεταξωτὴ γούνα, χωρὶς οὔτε μιὰ τρίχα ἄσπρη ἢ κόκκινη. Τὴ νύχτα γινόταν ἕνα μὲ τὸ σκοτάδι. καὶ μόνο τὰ μάτια του δὲν μπαί-νε μὲ μιὰ παράξενη λάμψη. Εἶχε μεγαλώσει στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ κυρ-Ἀργύρη. Ἡ ἀγάπη ποῦ τοῦ εἶχε καὶ τὰ χάδια ποῦ τοῦ ἔκανε ἦταν τόσο, ποῦ κάνανε τὴ ζηλιάρικη μικρὴ γειτονοπούλα νὰ δώσῃ στὸν κατάμαυρο γάτο τὸ ὄνομα ἑνὸς παιδιοῦ, ποῦ ἦταν στὸ χωριὸ τὸ ἴδιο χαϊδεμένο καὶ παράξενο. Καὶ ἦταν πολὺ παράξενος καὶ ὁ Ρίκος. Κανεὶς ποτέ δὲν μποροῦσε νὰ τὸν πιάσῃ, καὶ πολὺ περισσότερο ἢ μικρὴ γειτόνισσα, ποῦ δὲν μποροῦσε νὰ ξεχάσῃ ὅτι αὐτὸς ἦταν ἡ αἰτία, νὰ στερηθῇ κάμποσα χάδια ἀπὸ τὸν γέρο γείτονά της.

Μ' ὅσα γλυκόλογα, μ' ὅσα καλοπιάσματα κι' ἂν τοῦ ἔκανε, δὲν μποροῦσε οὔτε νὰ τὸν πλησιάσῃ. Σὰν λαστιχένιος γλυστοῦσε, πηδοῦσε, χανόταν μέσα ἀπὸ τὰ χέρια της καὶ ἀπὸ μπροστά της. Ἐκεῖνη ὅμως τὸν κυνηγοῦσε ἀκούραστα, μὲ πείσμα, μὲ πονηριές, νὰ τὸν πιάσῃ, νὰ τὸν πιάσῃ μιὰ φορά. Πολλὰς φορὲς ἔφτασε πολὺ κοντὰ του, πατώντας ὅσο μποροῦσε πὺς σιγά, μὰ μόλις ἀπλωνε τὰ χέρια της γιὰ νὰ τὸν πιάσῃ, ὁ γάτος γύριζε ξαφνικά σὰ νὰ τοῦ τῶλεγε κανεῖς, τὴν ἔδλεπε μὲ τὰ χέρια τενωμένα, ἔτοιμη νὰ τὸν ἀγγίξῃ, πηδοῦσε καὶ γινόταν σκόνη μπροστά της. Ντροπιασμένη τότε ἡ μικρὴ ξανάρχιζε μὲ

φωνὲς νὰ τὸν κυνηγᾷ, ὡς ποῦ αὐτὸς σκαρφάλωνε πάνω στὸ δέντρο ἢ στὰ κεραμίδια, ἔβγαζε ἔξω τὸ κεφάλι του καὶ τὴν κοιτάζε μὲ τὰ μεγάλα χρυσὰ μάτια του, νὰ τὸν κοιτάξῃ ἀπὸ κάτω ἀπελπισμένη.

Μόνο στὰ χέρια στὴ φωνὴ καὶ στὰ χάδια τοῦ κυρ-Ἀργύρη καθόταν γεμάτος εὐχαρίστηση. Πολλὰς φορὲς τὰ βράδυ, ὅταν ὁ κυρ-Ἀργύρης σκυμμένος στὸ τραπέζι ἔγραφε, ὁ Ρίκος ξαπλωνόταν στὸ λαϊμό του σὰ γούνα σωστή, κι' ἀνοίγονε τὰ μάτια του κοιτάζοντας τὰ γραψίματα, συλλογισμένος.

Ὡς τότε ὁ Ρίκος ἦταν πολὺ εὐτυχισμένος.

Μὲ τὸ καλοκαίρι ὅμως ἡ μητέρα του ἔφερε στὸν κόσμο ἄλλο ἕνα γατάκι ἄσπρο καὶ γκρι. Τὸ μικρὸ ἄρχισε νὰ μεγαλώνῃ πολὺ γρήγορα καὶ νὰ παίρνῃ ὅλα τὰ πρωτεῖα: στὰ παιχνίδια, στὸ φαῖ, στὰ χαϊδέματα. Ἡ μητέρα του ἦταν πάντα μαζί του, ἔτοιμη νὰ τρέξῃ νὰ παίξῃ, νὰ τὸ χαϊδέψῃ. Κι' ὁ κυρ-Ἀργύρης ἀρχίζε νὰ παίζῃ, νὰ χαϊδεύῃ, νὰ περιποιεῖται μόνο τὸ μικρὸ. Τότε κατάλαβαν ὅλοι ὅτι ὁ Ρίκος ἦταν ἕνας μεγάλος γάτος πιά, ὅτι δὲν τοῦ χρειαζόταν τίποτα, ὅτι μποροῦσε νὰ ζήσῃ καὶ μοναχός του.

Δὲν τὸν πρόσεχε πιά κανεὶς. Στὴν ἀρχὴ ὁ Ρίκος δὲν ἤθελε νὰ τὸ πιστέψῃ. Ἐξακολουθοῦσε νάναι τὸ ἴδιο χαϊδεμένο, πεισματάρης, παράξενος. Μὰ ὕστερα ἄρχισε νὰ μὴ μπαίῃ πολὺ στὸ σπῖτι. Μονάχος γύριζε ὅλο στὸ περιδῶλι. Μὲ τὰ χρυσὰ του μάτια γεμάτα παράπονο, συμμαζεμένος σὲ μιὰ γωνιά, σιωπηλός, κοιτάζε τὰ πουλιὰ ποῦ πετοῦσαν, ἢ τὴν μητέρα του νὰ παίξῃ μὲ τὸ μικρὸ τοῦ ἀδελφάκι, νὰ κάνουν χίλια παιχνίδια, χίλια καμώματα, χωρὶς αὐτὸς νὰ πλησιάζῃ ποτέ.

Τὸ συνηθίσανε καὶ στὸ σπῖτι. Ὁ Ρίκος ζεῖ πιά ἔξω, ἔλεγε ὁ κυρ-Ἀργύρης, καὶ δὲν ξέρει κανεῖς ποῦ τρώει καὶ ποῦ κοιμάται.

— Τρώει τὰ πουλιὰ... ἔλεγε ἡ μικρὴ γειτόνισσα.

Τὰ πουλιὰ ὅμως πετοῦσαν ψηλά, κι' ὁ Ρίκος δὲν εἶχε πιά τὴν ὄρεξη νὰ τὰ παραφυλάξῃ ἀπὸ τὰ κεραμίδια. Ὡρες ὀλόκληρες καθόταν πάνω σ' ἕνα σωρὸ ἀπὸ πέτρες, χωρὶς νὰ νοιάζεται ἂν ὁ ἥλιος ἔπαιζε μὲ τὸν κατάμαυρο τρίχωμα του, ἢ ὁ ἀέρας σήκωνε τὰ ξερά φύλλα καὶ τὰ φέρνε ἀπάνω του...

Καμμιά φορὰ ἡ μητέρα του ἐρχόταν μόνη της στὸ περιδῶλι. Τότε ὁ Ρίκος ἔτρεχε κοντὰ της, κι' ἀρχίζαν τὰ παλιὰ παιχνίδια, οἱ παλιὲς χαρὲς, τὰ παλιὰ χαϊδέματα, καὶ ὁ μαῦρος γάτος γινόταν πάλι τὸ παράξενο, τὸ χαδιάρικο ζῶο ποῦ ἦταν ἄλλοτε.

Μὰ ὕστερα ἔφευγε ἡ μητέρα του καὶ ὁ Ρίκος ἔμεινε στὸ περιδῶλι...

Ὁ καιρὸς περνοῦσε τὸ μικρὸ γατάκι

μεγάλωνε. Τὰ χαρούμενα παιχνίδια του, τὰ τρεξίματά του γέμιζαν κάθε γωνιά στὸ σπῖτι. Ὁ Ρίκος, λυπημένος καὶ μονάχος, γύριζε ἔξω χωρὶς νὰ παίξῃ χωρὶς νὰ νιαουρίξῃ. Κάτω ἀπὸ τὴν σκιά ποῦ ῥίχνανε οἱ τριανταφυλλίες, ξαπλωμένος ἢ καθιστός, κοιτάζε ὥρες πολλὰς τίς κόττες ποῦ βόσκανε γύρω του, ποῦ τὸν σπρώχνανε, ποῦ σηκώνανε σκόνες σκαλίζοντας τὸ χῶμα, χωρὶς νὰ ἔχῃ διάθεση οὔτε νὰ τίς κυνηγήσῃ.

Τὸ φθινόπωρο, ὅταν ἀρχισαν οἱ βροχές, τὸ μικρὸ παρδαλὸ γατάκι εἶχε γίνεи μιὰ ὁμορφὴ χαρωπὴ γατοῦλα.

Γέμιζε τὸ σπῖτι μὲ τίς φωνὲς καὶ τὰ

τρεξίματά της. Εἶχε πάρει καὶ τὴ θέση τοῦ Ρίκου πάνω στὴν πλάτη τοῦ κυρ-Ἀργύρη, ὅταν τὰ βράδυα ἔγραφε.

Ὁ Ρίκος δὲν φαινόταν πιά καθόλου. Ἐνα πρῶτὸ τὸν βρήκανε πεθαμένο κάτω ἀπὸ τίς τριανταφυλλίες, ποῦ ἦταν ἡ ἀγαπημένη του θέση.

Ὅταν ἦρθε ὁ χειμῶνας, ὁ κυρ-Ἀργύρης εἶχε πάλι δύο γάτες νὰ φυλάξῃ ἀπὸ τὸ κρύο. Τὴ μεγάλη ἀσπρόμαυρη γάτα καὶ τὸ μικρὸ παρδαλὸ γατάκι της. Ἐλεγε μόνο ὁ Ρίκος, τὸ κατάμαυρο παράξενο γατὶ ποῦ ἦταν ἀνάμεσά τους.

ΑΙΜΙΛΙΑ ΠΕΤΡΑΚΗ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

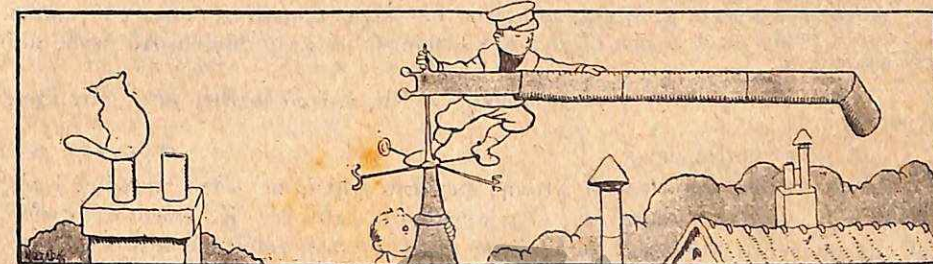
[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΔ'.

Ἐκεῖνη λοιπὸν τὴν ἡμέρα, ἅμα εἶδα ἀπὸ μακριὰ τὸν Πολύβιο, φοβήθηκα μὴ μοῦ κἀνῃ πάλι κανένα κακὸ, καὶ τῶβαλα στὰ πόδια.

— Ψίτ! ψίτ! Ἀσπρούλη! μοῦ φώναξε τὸ κακόπαιδο (στὸν πύργο, μὴ ξέροντας πὺς μὲ λένε Χιόννη, μὲ εἶχαν βγάλει Ἀσπρούλη) καὶ μὲ κυνήγησε.

Σκαρφάλωσα σὲ μιὰ ταράτσα. Ἐπειδὴ ὅμως εἶδα τὸν Πολύβιο νὰ μπαίῃ

στὸ σπῖτι, φοβήθηκα μὴν ἀγεβῇ κι' αὐτὸς στὴν ταράτσα γιὰ νὰ μὲ πιάσῃ, κι' ἐξακολουθῆσα νὰ σκαρφαλῶν ἀπὸ τοῖχο σὲ κούγγι κι' ἀπὸ κούγγι σὲ τοῖχο, ὡς ποῦ ἔφτασα στὴν πὺς ψηλὴ καμινάδα. Καὶ κάθησα ἐκεῖ - πάνω, ἥσυχος πιά πὺς ὁ ἐχθρὸς μου ἦταν ἀδύνατο νὰ μὲ φτάσῃ.

Τὴ ὁμορφὴ ποῦ ἦταν ἡ θέα ἀπὸ τὴν καμινάδα αὐτή! Κοίταξα ὀλόγυρα τὸ πᾶν, τὸν κάμπο, τὸ ποτάμι, τὰ βουνά, καὶ διασκεδάσα πολὺ. Σὲ λίγο ξέχασα ὀλωσδιόλου τὸν ἐχθρὸ μου. Καὶ μοῦ φαινόταν πὺς δὲν εἶχ' ἀνεβεῖ κεῖ πάνω, παρὰ γιὰ νὰ χαζέψω, νὰ περάσῃ ἡ ὥρα...

Σὲ λίγο ὅμως εἶδα πάλι τὸν Πολύβιο, καὶ τὸν Γεώργιο μαζί του, στὴ διπλανή μου ταρατσούλα, ὅπου ἦταν κι' ἕνα πυργάκι μὲ ἀνεμοδείκτη. Εἶχαν κουβαλήσει κι' ἕνα παλιὸ σολιῆνα ἀπὸ σόμπα, μακροῦ, ποῦ σκαρφάλωσαν καὶ πολεμοῦσαν νὰ τὸν βάλουν στὸν ἀνεμοδείκτη, στὴν κορφή...

Δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω ποῖς ἦταν ὁ σκοπὸς τους, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀνησύχησα. «Ἄς τους νὰ παίζουν, εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου. Ἐδῶ ποῦ εἶμαι δὲν μποροῦν νὰρθοῦν ποτέ!» Κι' ἀλήθεια, ἡ καμινάδα, ὅπου βοισκόμουν, ἀπείχε τόσο πολὺ ἀπὸ τὸν ἀνεμοδείκτη τους, ὥστε γιὰ νὰ μὲ φτάσουν, θάπρεπε νὰ κάμουν ἕνα πηδῆμα στὸ κενό, ποῦ δὲν θὰ τόκανε οὔτε γάτος.

‘Αλλά γι’ αυτό ακριβώς είχαν κουβαλήσει το μακρύ εκείνο σωλήνα. Κι’ αφού, με πολλή κόπο, τον εφάρμοσαν και τον έδεσαν γερά στην κορφή του ανεμοδείκτη, δριζόντια, ο Πολύβιος τον καβαλλίκεψε σαν άλογο κι’ άρχισε σιγά σιγά να σέρνεται και να προχωρή προς την άκρη του. Τί επικίνδυνη γυμναστική!

Και πάλι δεν ανησύχησε. Γιατί η άκρη του σωλήνα, καθώς τον είχαν δέσει στον ανεμοδείκτη, ήταν γυρισμένη από το αντίθετο μέρος, ώστε κι’ αν έφθανε ως εκεί ο Πολύβιος, αντί να πλησιάσει την καμινάδα μου, θαπομακρυνόταν ακόμα περισσότερο. Δεν είχα λοιπόν φόβο. «Άς τους νά παίξουν!» ξανάπα. Και από περιφρόνηση, τους γύρισα τη ράχη κι’ εξακολούθησα να κοιτάζω τα όρνια τοπεία...

‘Αλλά εκεί την έπαθα. ‘Ο Γεώργιος, από κάτω, μ’ ένα χοντρό μπαστούνι, άρχισε να σπρώχνει το σωλήνα. Κι’ ο σωλήνας γύριζε, γιατί γύριζε μαζί του κι’ ο ανεμοδείκτης. Μα κι’ ο Πολύβιος γύριζε πάνω του, γιατί γύριζε μαζί του κι’ ο σωλήνας. ‘Ετσι ήρθε στιγμή που, καθώς ήταν καβαλλικεμένος στην άκρη

σχεδόν του σωλήνα, έφτασε τόσο κοντά μου, που μπόρεσε, απλώνοντας το ένα χέρι, να με άρπάξει απ’ την ουρά!

Αυτό έγινε τόσο γρήγορα, που εγώ δεν είχα προφτάσει ούτε να γυρίσω. Κι’ άρπάξοντάς με από την ουρά και κρατώντας με γεμασμένο στο κενό, μου είπε με κακία:

—‘Ελα δώ!... Καλά σ’ έχω τώρα!... Νά, για να μάθης με ποιόν έχεις να κάνης!...

Και μάφησε στο κενό.

‘Αλλο γερόμισμα τώρα ο Χιόνης σας από ψηλά, κι’ αυτή τη φορά χωρίς άλεξιπτωτο! Φαίνεται όμως πως είχα συνειθίσει από τότε. Κι’ έπεσα στην αυλή του πύργου — ένα ύψος κι’ εγώ δεν ξέρω πόσα μέτρα — χωρίς να πάθω τίποτα!

‘Επεσα μάλιστα άπάνω σε μια κόττα, που λίγο έλειψε να τη σκοτώσω. Και την άκουσα να λέει, καθώς έφευγε τρομαγμένη:

—Τι σου είναι κι’ αυτοί οι γάτοι! ‘Εφτάψυχοι. καλά τους λένε!

Γιατ’ είχε ιδεί που έπεσα στα πόδια μου, με την κοιλιά, και που μπόρεσα να σηκωθώ στη στιγμή και να περπατήσω.

‘Αλλά τί έκανε τώρα ο Πολύβιος; Σήκωσα το κεφάλι μου να ιδώ.

(‘Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΜΙΡΑΝΤΑΣ

Η ΜΙΡΑΝΤΑ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

— Συνέχεια από το προηγ. και τέλος —

‘Η Σουζάννα είναι ένας πολύ ευχάριστος σύντροφος. Με πηγαίνει παντού. Στα μεγάλα, πολυθρόνα βουλεβάρτα με τ’ απέραντα κτίρια, στα ‘Ηλύσια, στο δάσος της Βουλώνης, στους κήπους του Λουξεμβούργου και του Τουίλλερι, στις μαριονέτες... Θέλω να τα ιδώ όλα. Σταματούμε μπροστά στις κατάφωτες βιτρίνες των μεγάλων καταστημάτων και θαυμάζουμε τα εκθέματά τους. Μ’ αρέσει προπάντων να κοιτάζω τα όρνια κέρνα μαννεκέν με τις θαυμάσιες τουαλέτες. ‘Απ’ εδώ θα προμηθευομαι κι’ εγώ τα φορέματά μου, όταν μεγαλώσω. Θυμάμαι το δρόμο: ρυ ντέ λά παί.

‘Επειτα μ’ αρέσει να κοιτάζω τις πεντάμορφες πουπέ με τα μεγάλα παιχνιδάρικα μάτια και τα κατακόκκινα μα-

γουλάκια. — Θέ μου, πόση ύγεια! — που μου χαμογελούν πίσω απ’ το τζάμι. ‘Εχω πάρει δυο απ’ αυτές. Μά έχω κάνει και τόσο άλλα ψώνια απ’ το Λουβρο, απ’ τις γκαλερί Λαφαγιέτ. Πήρα και το μπαστούνι του μπαμπά και το σάλι — ένα όμορφο κρέμ σάλι — της ‘Αντωνίας. Κυριακή. ‘Ο μπαμπάς είναι σήμερα ελεύθερος. Πηγαίνουμε στη λειτουργία της Νότρ-Ντάμ. Είναι μαζί μας κι’ η Σουζάννα. Τί όρνια έκκλησία! Τα κοιτάζω όλα με θαυμασμό. Στις πόρτες στέκουν άδελφές του ‘Ελέους, με κάτασπρες κολλαριστές τραχηλιές και ψηλές μυτερές σκούφιες.

Κρατάνε κάθε μια απ’ ένα μεγάλο, ξύλινο κουτί και μουρμουρίζουν όλοένα με τη γλυκειά τους φωνή: για τους φτωχούς, παρακαλώ.

Μέσα στην έκκλησία είν’ ένα γλυκό, μυστηριακό ήμیفως. Μυρίζει θυμίαμα. Είχονα καμινιά. Νά το άγαλμα της Παρ-

θένας. Πόσο όρνια είναι. ‘Ο βωμός της είναι στολισμένος με λευκά ρόδα. Μία νανουριστική ψαλμωδία απ’ ανδρικές και γυναικείες φωνές, ανακατεμένη με τους ήχους του άρμονίου, μου χαϊδεύει τ’ αυτιά. ‘Ολων τα χείλη ψιθυρίζουν ευλαβικά τις προσευχές. Πόση γαλήνη νοιώθω στην ψυχή μου! Ψηλά απ’ τα βιτρώ μπαίνει χλωμό το φώς.

Σχολά η έκκλησία. ‘Ο κόσμος φεύγει. Μένουμε μες, να ιδούμε τους θησαυρούς τους. ‘Επειτα ανεβαίνουμε από μια στενή, σκοτεινή σκάλα σ’ έναν απ’ τους πύργους της. Κουράζομαι γρήγορα απ’ το άδιάκοπο αυτό ανέβασμα, μά δέ λέω τίποτα. Θυμάμαι την «Παναγία των Παρισίων» του Ουγκώ, που την είχα διαβάσει εδώ και λίγο καιρό. ‘Η Σουζάννα κουβεντιάζει με το μπαμπά. Την άκούω να του λέει ότι η έκκλησία αυτή είναι το άριστούργημα της γοθτικής τέχνης. ‘Ο μπαμπάς συμφωνεί.

Τ’ απόγευμα κάνουμε τον περίπατό μας στο δάσος της Βουλώνης. Τί παράδεισος για μικρούς και για μεγάλους! Λίμνες με κομφές βαρκούλες και κύκλους. Σπηλιές με μικρούς καταρράχτες. Ζωολογικός κήπος. Χίλια-δυο παιχνίδια. Νά ήταν εδώ ο Πετράκης! Διασκεδάζω πολύ. ‘Απ’ τ’ άμμοστρωμένα μονοπάτια περνούν όλοένα άστραφτερά αυτοκίνητα κι’ όρνια άμαζόνες, πάνω σε υπερήφανα όλοχα. Χαρούμενες παιδικές φωνές άντηχούν παντού.

Τό βράδυ πάμε στην ‘Οπερα. Μαζί μας κι’ η Σουζάννα. Τί καλός που είναι ο μπαμπάς. ‘Αλλα θαύματα εκεί. Τί όμορφα και τί λούσο οι κυρίες! Τί ευγένεια οι φρακοφορεμένοι κύριοι! Καθόμαστε μέσα στην κατάφωτη αίθουσα και περιμένουμε άνυπομονα ν’ άνοιξη η αυλαία. Θ’ άκούσουμε «Ριγολέττο». Και νά, σέ λίγο άρχίζει. ‘Η μουσική του με γοητεύει. Είμαι συγκινημένη κι’ απ’ τις περιπέτειες του φτωχού Ριγολέττου. Κι’ η Σουζάννα φαίνεται ένθουσιασμένη.

Και μία μικρή περιπέτεια: Είχαμε πάει με τη φίλη μου και τη μαμμά της στο Μέγαρο των ‘Απομάχων, να ιδούμε τον τάφο του Ναπολέοντος. Κατόπι τραδήσαμε για τον κήπο του Τουίλλερι. ‘Η μαμμά της Σουζάννας βρήκε κάποια γνωστή της κι’ έπιασε κουβέντα μαζί της. ‘Εμείς νοικιάσαμε δυο μικρές βαρκές με πανί και παίξαμε τις λεμβοδρομίες μέσα στη στέρνα, μαζί με τ’ άλλα παιδιά. Δεν ήταν βέβαια αυτό παιχνίδι για την ηλικία μας. Μάς διασκεδάσε όμως άρκετά. ‘Η δική μου μάλιστα βαρκούλα ήρθε δεύτερη. Για να γυρίσουμε στο σπίτι, έπρεπε να περάσουμε την πολυθρόνη πλατεία της ‘Ομονοίας. ‘Εκεί περιμέναμε να σταματήσει ο γαντοφορέμος πόλισμαν τις ατέλειωτες σειρές των αυτοκινήτων, για να περάσουμε. Κι’ όταν τις σταμάτησε, το ανθρώπινο ρεύ-

μα, που βιαζόταν να περάσει, με συμπαρέσυρε μαζί του. Είχα χάσει τη Σουζάννα και τη μαμμά της. Τί είχαν γίνει; Είχαν προχωρήσει; ‘Εψαχναν να με βρουν; Δεν είχαν περάσει; Δεν ήξερα τί να υποθέσω. Περιμένα κάμποση ώρα πάνω σ’ ένα πεζοδρόμιο. Δέ φαινόταν. ‘Αν ήμουν ένα μικρό κορίτσι, θάρχιζα τα κλάμματα. Μά σέ μία δεοποινίδα, δεκατεσσάρων χρονών, δεν επιτρέπεται να κλάψει ούτε όταν χαθή μέσ’ στο Παρίσι.

Ξέρω την όδδ και τον αριθμό του σπιτιού της φίλης μου. Πλησιάζω έναν πόλισμαν και τον παρακαλώ να με συνοδεύσει. Δέχεται με προθυμία και με καθησυχάζει. Είναι πολύ ευγενής. Μπαίνουμε σ’ ένα αυτοκίνητο και σέ λίγο είμαστε στο σπίτι. Βρίσκω εκεί το μπαμπά να μάς περιμένει. ‘Η Σουζάννα κι’ η μαμμά της δεν έχουν γυρίσει ακόμη. Οι καϊμένες, θά ψάχνουν άνήσυχες να με βρουν! Δηγοῦμαι στο μπαμπά την περιπέτεια μου και μου λέει πως τα κατάφερα καλά. Δεν ξέρω μόνο μήπως με είρωνεύεται.

Καθόμαστε με τη Σουζάννα στη βεράντα του σπιτιού τους και περιμένουμε το μπαμπά. Θά πάμε στις Βερσαλλίες. Είναι η πρώτη Κυριακή του Σεπτέμβρη κι’ άνοίγουν, στους κήπους των Βερσαλλιών, τα νερά των συντριβανών — όπως γίνεται πάντα την πρώτη Κυριακή κάθε μηνός. Μου λέει η Σουζάννα ότι είναι ένα θαυμάσιο θέαμα. Τη μέρα αυτή τη λένε «ήμέρα των μεγάλων νερών».

Μέρα με την ημέρα η άγάπη μου για τη Σουζάννα μεγαλώνει. Είναι ένα ανεκτίμητο κορίτσι. Θά λυπηθώ πολύ όταν την άφήσω. Μου λέει πως μιλώ καλά τα γαλλικά κι’ είμαι πολύ έξυπνη. Δεν μπορώ όμως να σάς πω άν λέει την αλήθεια. Δεν μ’ αρέσει να υπερηφανεύομαι.

Είμαστε μοναχές στο σπίτι. ‘Η μαμμά της με το Μάριο λείπουν για ψώνια. Φλυαρούμε. Παίζουμε πιάνο. Κάποιος χτυπά την πόρτα. ‘Ο ταχυδρόμος. Μάς δίνει ένα φάκελλο. Είναι από τη μαμμά.

‘Εχει μέσα δυο κάρτες. Μία για μένα και μία για τη Σουζάννα. Μάς γράφει ότι μάς πεθύμησε και τις δυο Καταλαβαίνω ότι την άδελφούλα της θά την έχει πεθυμήσει πιό πολύ, γιατί έχει νά τη δει δυο χρόνια. ‘Η καϊμένη η μαμμά! Πόσο θάχει νοσταλγήσει το σπίτι της. Μου στέλνει πολλά φιλά και τά σέδη της στο μπαμπά. Μά γιατί άργεί ο μπαμπάς; ‘Επί τέλους, νάτος! Τώρα περιμένουμε τη μαμμά της Σουζάννας και το Μάριο. Σέ λίγο έρχονται κι’ αυτοί. Τους άποχαιρετούμε. Θά μείνουμε στις Βερσαλλίες δυο μέρες. Μαζί μας κι’ η φίλη μου.

Με το μπαμπά για οδηγό τριγυρνάμε μέσα στις απέραντες, θαυμάσιες αίθουσες των άνακτόρων. Τί μαγικό παλάτι! Πολύτιμες τοιχογραφίες από μεγάλους ζωγράφους. Πλούσια έπιπλα. Χρυσάφι παντού. ‘Αστράφτει το παρκέτο. Τί θαυμάσιες αίθουσες για χορό, λέει η Σουζάννα. ‘Ο μπαμπάς — που έχει ξαναρθεί κι’ άλλες φορές — μάς έξηγει όλοένα: Αυτό είναι το γραφείο του Λουδοβίκου ΙΔ’. ‘Εδώ είναι το δωμάτιο του Μεγάλου Ναπολέοντος. Κι’ εδώ της Μαρίας — ‘Αντουανέτας.

‘Εξω μουρμουρίζουν τ’ άναριθμητα συντριβάνια και μάς καλεί η γελαστή φύση. Τί παράδεισος! ‘Εχει μαζευτεί πολλός κόσμος στα συντριβάνια με τα συμπλέγματα των μαρμαρίνων και μπρούτζινων άγαλμάτων, κι’ άπολαμβάνει, γεμάτος ευθυμία, το πηδύμα των νερών.

Περπατούμε ώρες όλόκληρες, κάτω από καταπράσινες άλλες και μακριές δεντροστοιχίες. Τίποτα δέ δείχνει πως άρχίζει το φθινόπωρο. Παντού άνακαλύπτουμε καινούργιες όμορφιές. ‘Εδώ μία μαγευτική λίμνη με γαλήνια άστραφτερά νερά. ‘Εκεί ένα μικρό κίόσκι, πνιγμένο στην πρρασινάδα και τριγυρισμένο απ’ άγάλματα. Πόσο ευτυχισμένοι θά ζούσαν εδώ οι βασιλιάδες εκείνοι!

Γράφω κάρτες στη μαμμά και στις φίλες μου. Πρέπει να μάθουν πως πήγα και στις Βερσαλλίες. Στέλνω μία και στην καϊμένη την ‘Αλίκη. Είναι τώρα καλά. Περνά τις μέρες της άνάρρωσής της στη γελαστή Ριβιέρα, με τη μαμμά της.

Τό βράδυ μάς περιμένει ένα φαντασμαγορικό θέαμα μέσα στους βασιλικούς κήπους. Τα νερά των συντριβανών είναι πολύχρωμα φωτισμένα και λές πως βρέχει μία φωτεινή βροχή, πότε κόκκινη, πότε μπλέ, πότε κίτρινη... Πόσα φωτεινά χρώματα, που διαλύονται σέ ρομπινία και χρυσάφι! Φιλώ από ένθουσιασμό τη Σουζάννα. Είμαι σά μαγεμένη. Μία νεράιδα μέσα στο παραμυθένιο της βασιλεία.

Μία μέρα ακόμη στις Βερσαλλίες κι’ έπειτα πάλι στο Παρίσι...

... Πώς πέρασαν δυο μήνες σαν όνειρο. Βαρνάδες τις σεληνοφώτιστες βραδύες στο Σηκουάνα. Περίπατοι ρομαντικοί στο Φοντανεμπλώ, στο Σαιν-Κλου και στη Μεντόν, με την καλή μου φίλη. Κι’ έπειτα οι έπισκέψεις μου στα μουσεια με το μπαμπά. Δυο όλόκληρες μέρες τριγυρίζαμε τις ατέλειωτες αίθουσες του Λούβρου. Πόσα άριστούργματα μέσα σ’ αυτές! Είδαμε τη «Τζοκόντα» να μάς χαμογελά με το περίφημο αινιγματικό της χαμόγελο, και την «‘Αφροδίτη της Μήλου» να λάμπει από όμορφα πάνω στο βάθρο της.

Μά όλα, μία μέρα, τελειώνουν. Είχ’

άκούσει, πολλές φορές, το μπαμπά να το λέει αυτό. Τώρα, όμως, κατάλαβα πόση πίκρα κλείνουν οι λέξεις αυτές, όταν πρέπει κανείς νάφιση το Παρίσι και μιά άγαπημένη φίλη σαν τη Σουζάννα.

Δεν πρέπει όμως να είμαι παραπονεμένη. Τά είδα όλα. ‘Επειτα στην ‘Αθήνα με περιμένει τόση δόξα! Θά διηγίμαι στις φίλες μου τί είδα εδώ και θά τις κάνω να με θαυμάζουν...

Φεύγουμε αύριο. Φιλώ με δακρυσμένα μάτια, πολλές-πολλές φορές τη Σουζάννα και την κάνω να μου υποσχεθί ότι θά μάς έρθη το έρχόμενο καλοκαίρι στην ‘Αθήνα. Κάτω στη σκάλα μου πέρνει το χέρι και μου περνά ένα χρυσό βραχιολάκι με τόνόμα της.

Καλή μου Σουζάννα! Και χωρίς το βραχιολάκι σου, δέ θα σε ξεχνοῦσα ποτέ...

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΨΥΧΡΑΙΜΙΑ ΚΑΙ ΕΞΥΠΝΑΔΑ

‘Ο προφήτης Μοχάμετ καθότανε μία μέρα στη σκηνή του μαζί με μερικούς όπαδούς του και συνομιλούσε.

‘Εξαφνα μπαίνει μέσα στη σκηνή ένας άγνωστός του και του λέει:

—‘Εσύ είσαι προφήτης του ‘Ισλάμ;

—Ναί, του άποκρίνεται ο Μοχάμετ.

—Και γιατί είσαι τόσο άσκημος;

—Μά εγώ δεν εϋθόνομαι καθόλου για τοῦτο, του λέει ψυχραιμία ο προφήτης.

‘Ο άγνωστος βγήκε έξω από τη σκηνή και τράβηξε το δρόμο του. Πήγε βρήκε μερικούς φίλους του και καυχήθηκε την τόλμη που είχε να πη τέτοιο λόγο στον προφήτη. ‘Ενας απ’ αυτούς, θέλοντας να έπαγορρωθή όπωςδύποτε αυτό το άσκημο φέρεμα, τράβηξε ίσια στη σκηνή, που καθότανε ο προφήτης με τους φίλους του, και του είπε:

— Προφήτη του ‘Ισλάμ, είσαι ο ώραιότερος άνθρωπος, που είδαν τα μάτια μου.

—Ναί του λέει με ψυχραιμία ο προφήτης, μά δεν περηφανεύομαι γι’ αυτό, γιατί εγώ δεν έκαμα τον εαυτό μου.

‘Οστόσο οι φίλοι του προφήτη δεν μπορούσαν να έξηγήσουν ούτε τ’ αντίθετα φερόματα των δυο άγνωστων, μά ούτε και τις απαντήσεις του προφήτη, που εΐτανε ίδιες πάνω κάτω σέ δυο αίσθήματα τόσο αντίθετα. Και τέλος ένας τους, τον ρώτησε. ‘Ο προφήτης τους έδωσε άμέσως την έξηγήση.

—‘Η όψη μου, είπε, είναι ο ψυχικός καθρέφτης αυτών που με κοιτάζουν. ‘Οσοι έχουν άσχηση ψυχή, με βλέπουν άσχημο, γιατί βλέπουν την ίδια την ψυχή τους. ‘Οσοι πάλι έχουν όρνια ψυχή, με βλέπουν όρνια, γιατί στην όψη μου καθρεφτίζεται η όμορφη της δικής τους ψυχής.

‘Από τις «‘Ανατολίτιμες ‘Ιστορίες»

Μ. ΦΙΑΝΤΑΣ

ΔΑΥΙΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ CH. DICKENS

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Μετά το λουτρό, η Ζαννέτα κι' η θεία μου μού φόρεσαν ένα πουκάμισο κι' ένα παντελόνι του κ. Δίκ και με τύλιξαν σε δυο-τρία σάλια. Θά έμοιαζα σαν ταχυδρομικό δέμα, πάντως όπως αισθανόμουν μία ζεστασιά πολύ ευχάριστη. Πλάγιασα πάλι στο ντιβάνι κι' αποκοιμήθηκα άμεσως βαθιά.

Ίσως ήταν όνειρο. Άλλά μού φάνηκε ότι η θεία μου έσκυψε άπάνω μου, ότι μέριασε τὰ μαλλιά μου που μούπεφταν στα μάτια, ταχτοποίησε τὸ μαξιλάρι μου κι' έφυγε μουρμουρίζοντας: Τὸ κακόμοιρο! Τὸ κακόμοιρο!

Μόλις ξύπνησα, μούφεραν νὰ φάω: ψητό κοτόπουλο και μπουτίγκα. Κάθισα στην καρέκλα, στενοχωρημένος μέσα στα πολλὰ φαρδιά μου ρουχα, αλλά δίχως νὰ τολμῶ νὰ δείξω τὴ στενοχώρια μου, κι' έφαγα σαν πεινασμένος λύκος. Ἡ θεία μου με κοίταζε κάθε τόσο λοξὰ και μουρμούριζε πάντα τὴν ἴδια λέξη: Τὸ κακόμοιρο! Τὸ κακόμοιρο!

Όταν τελείωσα, έστειλε και φώναξε τὸν κ. Δίκ και τὸ εἶπε νὰ δώσει μεγάλη προσοχή στην ἱστορία μου, πὸ μ' έκανε νὰ τὴ διηγηθῶ ἐγὼ, κάνοντάς μου διάφορες ἐρωτήσεις.

— Όρίστε κατάσταση! φώναξε ἡ θεία μου, ἀφοῦ τελείωσα. Πάναι και παντρεύεται ἡ μακαρίτισσα δεύτερη φορά! Τί ἤθελε νὰ ξαναπαντρευτεῖ; Δὲν ἤξερε ότι ἡ μεγαλύτερη βλακεία τοῦ κόσμου εἶναι νὰ παντρευτεῖ κανεὶς;... Ὑστερα αὐτὴ ἡ ὑπηρετρία με τὸ ἄγριο αὐτὸ ὄνομα— Πέγκ... Πέγκοτ, ἀκοῦς!— πιάνει και παντρεύεται κι' αὐτὴ, σὰ νὰ μὴν εἶχε ἰδεῖ με τὰ μάτια της τί παθαίνουν δσες παντρεύονται! Τί βλακεία! Θὰ τὴ δέρνει κι' αὐτὴ ὁ ἄντρας της, νὰ μάθει νὰ θέλει παντρεῖ! Ἀκοῦς ἐκεῖ κατάσταση!

Εγὼ τὸ λημνα νὰ διαμαρτυρηθῶ και νὰ πῶ, ότι ἡ Πέγκοτ ἦταν ἡ καλύτερη καρδιά τοῦ κόσμου, ότι μ' ἀγαποῦσε σὰ δεύτερη μητέρα μου, κι' ότι εἶχε παρασταθεῖ στὴ μητέρα ὡς τὴν τελευταία της στιγμὴ. Ἐδὼ ὅμως με πῆραν πάλι τὰ δάκρυα, και κλαίγοντας εἶπα ότι ἡ Πέγκοτ πάντα θὰ με δεχόταν στὸ σπίτι της μ' ἀνοιγμένη ἀγκαλιά, ἀλλὰ ντράπηκα νὰ πῶ νὰ τὴς χτυπήσω τὴν πόρτα...

— Καλά, καλά! φώναξε ἡ θεία μου. Τὸ παιδί αὐτὸ ἔχει δίκιο νὰ ὑπερασπίζεται ἐκείνους πὸ τὸ προστάτεψαν... Ἀ, Ζαννέτα! καϊδούρια! Τρέξε!

Νέος κατακλυσμός, νέα τρεχάματα τῆς Ζαννέτας. Καὶ ἔτσι αὐτὰ τὰ καταραμένα ζῶα ἤρθαν νὰ σταματήσουν τὴ συζήτηση και νὰναβάλουν τὴν ἀπόφαση γιὰ τὴν τύχη μου.

Ἡ θεία μου κυριεύτηκε ἀπὸ φοβερὸ θυμὸ γι' αὐτοὺς τοὺς ἀδιόρθωτους γαϊδάρους, ἔξαψε τὴν ὑπόθεσή μου και ζήτησε τὴ γνώμη τοῦ κ. Δίκ, ἀν μποροῦσε νὰ κάμει μύνηση σ' ὅλους τοὺς ἰδιοκτῆτες γαϊδάρων τῆς περιοχῆς. Κι' αὐτὸ βάστηξε ὡς τὴν ὥρα πὸ δειπνήσαμε.

Ὑστερα ἡ Ζαννέτα σήκωσε τὸ τραπέζι, ἔκλεισε τὶς κουρτίνες κι' ἔφερε ἕνα σάκι.

— Τώρα, κύριε Δίκ, εἶπε ἡ θεία μου κοιτάζοντάς τον σοβαρά, ὅπως και τὴν ἄλλη φορά, ἔχω νὰ σὰς κάμω ἀκόμη ἕνα ἐρώτημα. Κοιτάξτε αὐτὸ τὸ παιδί.

— Τὸ γιὸ τοῦ Δαυὶδ; ἔκαμε ὁ κ. Δίκ με ὕφος χαζό.

— Ἀκριβῶς. Τί πρέπει νὰ τὸν κάμω; Τί θὰ ἐκάνετε σῆς στὴ θέση μου;

— Τί θὰ ἔκανα ἐγὼ στὴ θέση σας; — Μάλιστα.

— Θὰ τὸν... ἄ, ναι, θὰ τὸν ἔβαζα νὰ κοιμηθεῖ, γιατί ἡ ὥρα εἶναι περασμένη.

— Ζαννέτα! φώναξε ἡ θεία μου θριαμβευτικά, ὁ κ. Δίκ ἔχει πάντα δίκιο. Ἐτοίμασε τοῦ κρεβάτι και βάλ' το νὰ κοιμηθεῖ.

Με πῆραν λοιπὸν και μ' ἀνέβασαν στὴν κρεβατοκάμαρα σαν αἰχμάλωτο ὑπὸ συνοδεία. Ἡ θεία μου ἐμπροσθοφυλακὴ κι' ἡ Ζαννέτα ὀπισθοφυλακὴ.

— Τί μουρῖζει, Ζαννέτα; ρώτησε ἡ θεία μου στὴ σκάλα.

— Ἐκαψα τὸ παλιοπουκάμισο πὸ φοροῦσε, ἀπάντησε ἡ ὑπηρετρία.

Σκέφθηκα λοιπὸν κι' ἐγὼ ότι γιὰ νὰ κάψουν τὰ ρουχα πὸ φοροῦσα, θὰ πει πὸς δὲν εἶχαν σκοπὸ νὰ με διώξουν, τουλάχιστο γιὰ τὴν ὥρα.

Ὡστόσο δὲ μούδωσαν ἄλλα ρουχα κι' ἐξακολουθοῦσα νὰ κολυμπῶ μέσα στα ρουχα τοῦ κ. Δίκ. Ἡ θεία μου μ' ἀφίσε, ἀφοῦ μὲ εἶπε ότι δὲν ἔπρεπε ν' ἀφίσω τὸ κερί ἀναμμένο πάνω ἀπὸ πέντε λεπτά, και βγήκε ἀπ' τὸ δωμάτιο, κλειδώνοντας τὴν πόρτα ἀπ' ἔξω. Φαίνεται, θὰ τῆς εἶχε περάσει ἡ ἰδέα πὸς ἐγὼ εἶχα τὴ συνήθεια νὰ τὸ σκάζω ἀπὸ τὰ σπῖτια, γι' αὐτὸ πῆρε αὐτὴ τὴν προφύλαξη.

Τὸ δωμάτιό μου ἦταν πολὺ ὠραῖο κι' ἔβλεπε πρὸς τὴ θάλασσα, πὸ τὴ φωτιζε τότε τὸ φεγγάρι. Ἐκαμα τὴν προσευχή μου, ἔδωσα τὸ κερί και στάθηκα στὸ παράθυρο, κοιτάζοντας τὸ σεληγόφως πάνω στὴ θάλασσα, σὰ νὰ ἦταν κανένα μαγικὸ βιβλίο, ὅπου νὰ μποροῦσα νὰ διαβάσω τὴ μοίρα μου. Καὶ μὲ φάνηκε πάλι ἐκείνη τὴ στιγμὴ, ότι ἡ εἰκόνα τῆς μητέρας μου κατέβαινε ἐπίσημα ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, φέροντάς μου τὴν παρηγοριά και τὴν ἐλπίδα.

Με τὴν καρδιά μου ἡσυχὴ και ζεστή, πλάγιασα (ἄ, με τί ἀπερίγραπτη ἡδονή!) στὰ σεντόνια πὸ ἦταν ἄσπρα σαν τὸ χιόνι, και παρακάλεσα τὸ Θεὸ νὰ μὴ μ' ἀφίσει ἄλλη φορά νὰ κοιμηθῶ στὸ χῶμα και στὸ ὑπαιθρο, και νὰ μὴ λησμονεῖ ποτὲ ἐκείνους πὸ βρίσκονται χωρὶς στέγη και δὲν ἔχουν πὸ νὰ γείρουν τὸ κεφάλι.

Και σιγά-σιγά, κατέβηκα στὸν κόσμον τῶν ὀνείρων, ἀκολουθώντας τὸ χρυσὸ μονοπάτι, πὸ σχεδίαζε τὸ σεληγόφως πάνω στὴ θάλασσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'

Τί θὰ με κάνει ἡ θεία μου;

Τ' ἄλλο πρωῒ, ὅταν κατέβηκα, βρήκα τὴ θεία μου βυθισμένη σὲ τόσο βαθιὲς σκέψεις, ὡστε τὸ σαμοδάρι ἔβραζε μπροστὰ της και κινδύνευε νὰ χυθεῖ, χωρὶς νὰ τὸ προσέξει. Ἐδυγχῶς ἡ παρουσία μου ἔσωσε τὴν κατάσταση.

Εἶχα μεγάλη περιέργεια νὰ μάθω τί σκεπτόταν γιὰ μένα, ἀλλὰ δὲν τολμοῦσα νὰ τὴ ρωτήσω.

Όταν τελείωσε τὸ πρόγευμά της, ἀκούμπησε στὴ ράχη τῆς καρέκλας της και με κοίταξε τόσο προσεχτικά, ὡστε ἄρχισε νὰ με στενοχωρεῖ, και τὰ χέρια μου μπερδεύονταν καθὼς ἔτρωγα και πνίγηνκα καθὼς ἔπινα τὸ τσάι μου.

— Ἐτσι λοιπὸν! εἶπε τέλος ἡ θεία μου, χωρὶς νὰ πᾶψει νὰ με κοιτάζει ἐξεταστικά.

Τὴν κοίταξα στὰ μάτια με σεδασμὸ και με φόβο.

— Τοῦγραψα! εἶπε πάλι.

— Ἀ;...

— Ἐγραψα στὸν πατρυό σου. Τοῦστεῖλα ἕνα γράμμα, πὸ πρέπει νὰ τὸν κάμει νὰ προσέξει πολὺ, ἀλλοιῶς θὰ σὲ πάρω νὰ σὲ πᾶω ἐγὼ. Τοῦ τὸ γράφω.

— Ἐρεῖ πὸς βρίσκομαι, θεία μου; ρώτησα τρομαγμένος.

— Τοῦ τῶγραψα.

— Καὶ τώρα, θὰ... θὰ με ρίξετε πάλι στὰ χέρια του;

— Δὲν ἔρω, ἀπάντησε ἡ θεία μου. Θὰ ἰδοῦμε.

— Ἀχ, Θεέ μου, τί θ' ἀπογίνω, φώναξα ἐγὼ, ἀν χρειαστεῖ νὰ ξαναγυρίσω στὸν κ. Μύρτον;

— Δὲν ἔρω τίποτα, δὲν ἔρω ἀπολύτως τίποτα, εἶπε πάλι ἡ θεία μου. Θὰ ἰδοῦμε.

Ἐτσι, μ' αὐτὸ τὸ «Θὰ ἰδοῦμε» ἔπεφτα στὴ χειρότερη ἀμφιβολία κι' ἄρχιζα νὰ χάνω πάλι τὸ θάρρος μου.

Ἡ θεία μου, δίχως νὰ δώσει καμμιά προσοχή σὲ μένα, ἔβγαλε και φόρεσε μιὰ ποδιά, ἔπλυνε τὰ φλιτζάνια, τὰ ταχτοποίησε, σήκωσε τὸ τραπέζομάντηλο, τὸ δίπλωσε, τὸ ἔβαλε διπλωμένο πάνω στὰ ταχτοποιημένα φλιτζάνια και φώναξε τὴ Ζαννέτα νὰ τὰ πάρει. Ὑστερα ταχτοποίησε και ἔσεκόνισε ὅλο τὸ δωμάτιο, και ἔβαλε σὲ ἀπίστευτὴ τάξη.

Ἐβγαλε τέλος τὴν ποδιά και τὰ γάντια τῆς δουλειᾶς, τὰ δίπλωσε, ἔβαλε μέσα σὲ μιὰ γωνιά τοῦ συρταριοῦ, και τέλος πῆρε τὸ ἐργόχειρό της και θρονιάστηκε στὴν πολυθρόνα της, πλάι στὸ παράθυρο.

— Σῦρε ἀπάνω, μὲ εἶπε τότε, νὰ πεις τὴν καλημέρα μου στὸν κ. Δίκ και νὰ τὸν ρωτήσεις πὸς πᾶει τὸ ὑπόμνημα πὸ γράφει.

Ὑπάνκουσα ἀμέσως κι' ἀνέβηκα στὸ ἀπάνω δωμάτιο, ὅπου βρήκα τὸν κ. Δίκ σκυμμένον σ' ἕνα χαρτί, με τὴν πέννα στὸ χέρι. Ἦταν τόσο ἀπορροφημένος, ὡστε δὲ με προσέξει ἀμέσως, κι' ἐγὼ κοίταξα με τὴν ἡσυχία μου ἕνα μεγάλον ἀητὸ πὸ ἦταν στημένος ὀρθος σὲ μιὰ γωνιά, και ἀπειρους σωροὺς ἀπὸ χειρόγραφα, σωριασμένα ἐδῶ και κεῖ, ἀφθονες πέννες και καμμιά ντουζίνα μπουτλίλες με μελάνι, ἀραδιασμένες σὰ σὲ παράταξη μάχης.

— Ἀ, καλῶς τον! εἶπε μόλις με εἶδε. Καὶ πρόσθεσε πὸς σιγά:

— Παιδί μου, ὁ κόσμος εἶναι τρελός, τρελὸς γιὰ δέσιμο.

Χωρὶς νὰ πῶ τὴ γνώμη μου γιὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ ζήτημα, ἀν ὁ κόσμος ἦταν τρελὸς ἢ ὄχι, τοῦ εἶπα τὴν παραγγελία τῆς θείας μου.

— Καλά, εὐχαριστῶ, εἶπε. Τὸ ὑπόμνημά μου προχωρεῖ, προχωρεῖ... Ἀλήθεια, δὲ μὲ λές, παιδί μου, ἡσούν στὸ σχολεῖο;

— Ναι, κύριε, κάμποσον καιρό.

— Θυμᾶσαι πὸς χρόνον πέθανε ὁ Κάρλος ὁ Πρώτος;

— Μὰ... φαντάζομαι στὰ 1649.

— Καὶ σὺ τὰ ἴδια; Ἐτσι λένε ὅλα τὰ βιβλία... ἀλλὰ, δὲν ξέρω κι' ἐγὼ, κάτι λάθος εἶναι φαίνεται, δὲ μπορεῖ νὰ πέθανε στὰ 1649... Εἶναι μπερδεμένο λιγάκι τὸ κεφάλι μου μ' αὐτὸ τὸ ζήτημα και δὲν ξέρω πὸς θὰ τὸ λύσω.

Δὲν καταλάβαινα και πολλὰ ἀπ' αὐτά. Ἀργότερα ὅμως ἔμαθα (μισὰ ἔμαθα, μισὰ ἐκατάλαβα) ὅτι ὁ κ. Δίκ εἶχε μιὰ μικρὴ τρέλλα, μιὰ μικρὴ μονομανία, ἐπιτέλους μιὰ μικρὴ «βίδα» ὅπως λένε: Ἦθελε νὰ διορθώσει τὴν ἱστορία στὸ σημεῖο αὐτὸ, ὅτι ὁ Κάρλος Α' καρατομήθηκε στὰ 1649, χωρὶς ὅμως νὰ μπορεῖ νὰ προσδιορίσει πὸς χρόνον πέθανε. Κι' ἐνῶ κατὰ τ' ἄλλα, τὰ εἶχε πολὺ σωστά, οἱ συγγενεῖς του θέλησαν νὰ τὸν κηρύξουν τρελὸν και νὰ τοῦ πάρουν τὴν περιουσία του. Μὰ ἡ θεία μου δὲν τὰ χώνευε αὐτὰ και μῆνιξε στὴ μέση (τὸν γινώριζε ἀπὸ μικρὸ παιδάκι τὸν κ. Δίκ) και τὸν πῆρε στὸ σπῖτι της, κι' ἔτσι ὁ καϊμένος ὁ κ. Δίκ (ἐξαίρετος, ἀληθινὰ, ἄνθρωπος κατὰ τ' ἄλλα) γλύτωσε τὸ κλεισμο στὸ φρενοκομεῖο. Τοῦ πῆρε και μελάνι και χαρτί και τὸν ἄφινε νὰ γράφει τὸ ὑπόμνημά του «γιὰ τὴν ἀκριβῆ χρονολογία τοῦ θανάτου Καρόλου τοῦ Α'» γιὰ νὰ τοῦ περνᾶ ἡ ὥρα κατὰ τὸ κέφι του. Ἐννοεῖται ὅτι τὰ χειρόγραφα πλῆθαιναν ἀτέλειωτα και τὸ ὑπόμνημα δὲν τέλειωνε ποτέ.

— Πῆς στὴν μὲς Τρότγουδ, ὅτι τὸ ὑπόμνημά μου προχωρεῖ, προχωρεῖ... Ἐτοίμαζέ μου νὰ φύγω, ὅταν μούπε: — Πὸς σοῦ φαίνεται ὁ χαρταετός; — Ὡραῖος, ἀποκρίθηκε.

— Ἐγὼ τὸν ἔφτιασα. Καμμιά μέρα, νάρθεις νὰ τὸν πετάξουμε μαζί. Βλέπεις, τὸν ἔχω κάμει με τὰ χειρόγρατά μου. Βάζω πολὺ σπάγγο κι' ὕστερα τὸν κόβω και τὸν ἀφίνω. Πέφτει μακριὰ, πολὺ μακριὰ, και ποὺς ἔρεῖ ποιοὶ ἄνθρωποι πέρνουν και διαδίδουν τὶς γνώμες μου, γιὰ τὴν ἀκριβῆ χρονολογία τοῦ θανάτου τοῦ βασιλιᾶ Καρόλου τοῦ Α'.

Κατέβηκα στὴ θεία μου και τῆς εἶπα ὅτι τὸ ὑπόμνημα «προχωροῦσε, προχωροῦσε». Ἡ θεία μου τότε ἄρχισε νὰ μὲ λέει γιὰ τὴν καλὴ καρδιά και γιὰ τὸ γνωστικὸ μυαλὸ τοῦ κ. Δίκ, πὸς παρ' ὀλίγο νὰ τὸν κλείσουν τὸν καϊμένο στὸ φρενοκομεῖο. Καὶ μιλοῦσε με τόση καλωσύνη, ὡστε κατάλαβα ὅτι ἡ θεία μου, μ' ὅλες τὶς παραξενιές της, εἶχε τὴν καλύτερη καρδιά τοῦ κόσμου.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ

Ξεκίνησε ἀπὸ τὴν πατρίδα
Γιὰ κάποιους κόσμους μακρουνούς
Πὸς δὲν τοὺς ἔβαζαν ὁ νοῦς
Τ' ἀνθρώπων, με τρελλὴν ἐλπίδα...

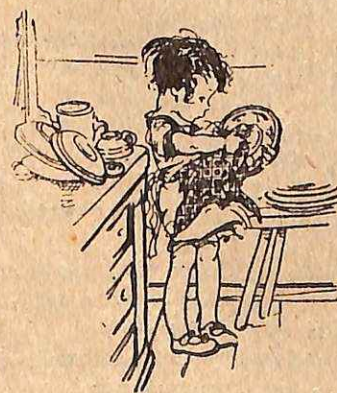
Μέσ' στὴν αὐγὴν ὠραῖο τὸ εἶδα
Ν' ἀγοικυλᾷ σὲ φωτεινοὺς
Αἰθέρες κι' ἀπ' τοὺς οὐρανοὺς
Νὰ τὸ χαϊδεύη χρυσὸ ἀχτίδα...

Μικρὸ καράβι πὸς σὲ μάκρη
Πῆγες γι' νάρκης τόνειρο σου,
Καμαρωμένο και γερό,

Τώρα στοῦ λιμανιοῦ τὴν ἀκρὴ
Πὸς κλαίω, πὸς κλαίω πὸς θωρῶ
Τὸ πεταμένο σκέλεθρό σου!...

ΜΑΡΙΚΑ Μ. ΦΑΛΑΓΓΑ

ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

1.

Ἡ μικρούλα μας ἡ Ρίνα
σιγουρίζει τὴν κουζίνα
Και τρανὴ καμμιά φορά
θὰ γενῇ νοικοκυρά.

2.

Καὶ στὸ πλυσταριὸ πηγαίνει
και στὴ σκάφη πλένει, πλένει.
Τί τρανὴ νοικοκυρά
θὰ γενῇ καμμιά φορὰ!

3.

Καὶ τὸ σώρωμά της πέρνει
και στὸ πάτωμα τὸ σέρνει.
Σοῦ τὸ λέω, πὸς μιὰ φορὰ
θὰ τὴ δῆς νοικοκυρά!

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ JULES CHANCEL

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Δέν συλλογιζόταν πιά τὰ φαντάσμα-
τα, οὔτε τοὺς σιχαμεροὺς ποντικούς·
δὲν ἔνοιωθε πιά κρύο κι' ἡ μόνη σκέψη
τῆς ἦταν :

— Τώρα εἶναι πιά πρωΐ. "Εχουν πε-
ράσει δώδεκα ὥρες πού ὁ Δελφίνος ἔχει
βγεί ἀπὸ τὸ Τέμπλο. Τώρα εἶναι πιά ἔ-
ξω ἀπὸ κάθε κίνδυνο.

Καὶ περήφανη πού εἶχε τόσο καλὰ
ἐκτελέσει τὴν ἀποστολὴ πού τῆς εἶχαν
ἀναθέσει, ἡ θαρραλέα μικρούλα περίμε-
νε χαμογελώντας τὴν ὥρα πού θὰ πα-
ρουσιαζόταν μπροστὰ τῆς ὁ Σιμόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

"Ο Νικόλας φθάνει στὴν ὥρα

Τὸ μεγάλο ρολόγι τοῦ πύργου χτυ-
ποῦσε ἐπτά, ὅταν ἡ Νανέττα ἄκουσε τὸ
κλειδί νὰ γυρίσῃ στὴν κλειδαριά.

— Ἐπιτέλους, εἶπε. Ἐφθασε ἡ στιγ-
μή... ἄλλοι μὲν μοι.

Ὁ Σιμόν μισοντυμένος παρουσιάστη-
κε στὸ κατώφλι.

— "Ε, λοιπόν, Καπέτε τοῦ διαβόλου ;
Δὲν ξύπνησες ἀκόμα ; Δὲν πάει νὰ πῇ ἑ-
πειδὴ μοῦ ἤρθε ἀπὸ τὸ τεμπελχανιὸ
τοῦ πατέρα σου, πὼς μπορεῖς κι' ἐδῶ
νὰ κοιμάσαι ἐλόκληρη τὴν ἡμέρα !

Κι' ἐξακολουθώντας νὰ ντύνεται, προ-
χώρησε πρὸς τὴ Νανέττα.

— "Ενας πολίτης τῆς Δημοκρατίας
πρέπει νὰ δουλεύῃ γερὰ, εἶπε δυνα-
μώνοντας τὴ φωνή του, πού τὸ πολὺ
κραοὶ τὴν εἶχε κάνει βραχνή. Ἐμπρός,
σῆκω. "Ελα νὰ μοῦ γυαλίσῃς τὰ παπού-
σια μου !

Ἡ Νανέττα ὑπάκουσε καὶ σηκώθηκε
ἀπὸ τὸ κρεβάτι.

— Σίγουρα, ἔλεγε ἀπὸ μέσα τῆς, θὰ
μοῦ σπᾶσῃ τίποτα στὸ κεφάλι.

Παρ' ὅλη τὴν τρεμούλα τῆς, ἡ μικρού-
λα δὲν μπορούσε νὰ μὴ χαμογελάσῃ,
βάζοντας μὲ τὸ νοῦ τῆς τὴν ἐκπληξὴ
τοῦ Σιμόν ὅταν θὰ τὴν ἔδλεπε μπροστὰ
του. Πλησίασε λοιπὸν σιγὰ-σιγὰ τὸν Σι-
μόν. πού τὴν περίμενε μὲ τὸ πόδι του
βαλμένο πάνω σὲ μιὰ καρέκλα καὶ τῆς
ἔδειχνε ἐπιτακτικὰ μὲ τὸ χέρι μιὰ βούρ-
τσα πού εἶχε πετάξει κάτω.

— Ἐμπρός ! Περιμένω !

Ἡ Νανέττα σήκωσε τὴ βούρτσα. Μ'
ἀντί ν' ἀρχίσῃ νὰ βουρτσίζῃ τὰ παπού-
σια, κοίταξε κατὰ πρόσωπο τὸν Σιμόν,
πού ἀφοῦ τὴν κοίταξε πρῶτα μὲ ἀπο-
ρία σὰ νὰ μὴ καταλάβαινε τίποτα, ὅ-
στερα ἔγινε κατὰχλωμος καὶ σηκώθηκε
ἀπότομα ἀπ' τὴ θέση του.

Θέλησε νὰ φωνάξῃ... Μὰ ἡ φωνή
του στάθηκε στὸν λάρυγγά του. Ἀρπα-
ξε τὴ μικρὴ ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ τὴν
τράβηξε πρὸς τὸ παράθυρο. Ἐκεῖ κάθε
ἀμφιβολία του διαλύθηκε κι' ὁ Σιμόν

σωριάστηκε σὲ μιὰ καρέκλα, δίχως νὰ
μπορῇ οὔτε μιὰ φωνὴ νὰ βγάλῃ.

— Νὰ πάρῃ ὁ διάβολος, ἐτραύλισε.
Τὸ ἔσκασε !

Ἡ γυναίκα του, πού ἔμπαινε μέσα ἐ-
κείνη τὴν ὥρα, πλησίασε γιὰτὶ ἀντελή-
φθη πὼς κάτι σοβαρὸ συνέβαινε. Δίχως
νὰ μιλήσῃ, ὁ Σιμόν τῆς ἔδειξε τὴ Να-
νέττα κι' ἡ κυρὰ-Γιαννούλα, βλέποντας
τὴ συμφορὰ πού τοὺς εἶχε βρεῖ, ἔπεσε
κι' ἐκείνη σὲ μιὰ καρέκλα μισολιπόθυμη.

Κανένας ἀπὸ τοὺς δυὸ συζύγους δὲν
εἶχε τὸ κουράγιο νὰ μιλήσῃ. Ἀλληλο-
κοιτάζονταν μονάχα μ' ἀπόγνωση καὶ
μέσ' στὴν κάμαρα βασίλευε νεκρική σιγή.

— "Ε, λοιπὸν τί κάνετε ἔτσι ; εἶπε
τέλος ἡ Νανέττα ἀπόφασιστικά. Ναί, ἐ-
γὼ εἶμαι ! Εἶδα πὼς κακοπερνοῦσε πά-
ρα-πολὺ μαζί σας ὁ μικρὸς Καπέτος,
κι' ἀποφάσισα νὰ πάρω ἐνῶν τῇ θέσῃ του.

Τὰ λόγια αὐτὰ εἶχαν γι' ἀποτέλεσμα
νὰ φέρουν θύελλα. Ἡ λύσσα τοῦ Σι-
μόν ξέσπασε ἀσυγκράτητη. Χύμηξε ἐ-
πάνω στὴ Νανέττα καὶ μπορεῖ νὰ τὴ
στραγγάλιζε ἂν τὴν ἔπαινε στὰ χέρια
του, μὰ τὸ παιδί, πού περίμενε αὐτὸ τὸ
κίνημα, ἔτρεξε καὶ φυλάχθηκε πίσω ἀπ'
ἕνα στρογγυλὸ τραπέζι, πού τῆς χρη-
σίμευε γιὰ προπύργιο ἀπὸ τίς ἐπιθέσεις
τοῦ δεσμοφύλακα.

Ὁ Σιμόν ὅμως, πού ὁ θυμὸς του δυ-
νάμωνε ὅλο καὶ περισσότερο, ἔτρεξε
πρὸς τὸ μέρος τῆς, καὶ τότε γύρω-γύρω
ἀπὸ τὸ τραπέζι ἀρχισε ἕνα ἄγριο κυνη-
γητό.

Ἡ κυρὰ-Γιαννούλα ἀποφάσισε νὰ βοη-
θήσῃ τὸν σύζυγό τῆς στὸ κυνήγημα αὐ-
τὸ κι' ἡ Νανέττα ἀποκλεισμένη ἀνάμε-
σα στοὺς δυὸ θὰ πιανόταν σίγουρα, ὅ-
ταν ἔξαφνα ἀκούστηκε ἕνα κουδούνι νὰ
χτυπᾷ δυνατὰ τρεῖς φορές.

— Ἡ περιπολία ! τραύλισε ἡ γυναίκα
τοῦ Σιμόν, κατατρυμαχμένη.

— Νὰ πάρῃ ἡ κατάρρα ! βλαστήμησε
ὁ Σιμόν. Αὐτὸ μᾶς ἔλειπε τώρα.

— Ἀνεβαίνουν τὴ σκάλα.

— Εἴμαστε χαμένοι.

Στοῦ Σιμόν ὅμως τὸ μυαλὸ πέρασε
μὴ ἰδεῖ.

— Ἄκουσε, Νανέττα, εἶπε ἀναλαμδα-
νοντας τὴν ἡρεμία του. Θὰ πᾶς νὰ ξα-
ναπέσῃς στὸ κρεβάτι, ὅπως χθὲς τὸ βρά-
δυ, μ' ἂν πῆς μιὰ λέξη ὅσο θὰ εἶναι
ἐδῶ ἡ περιπολος, σὲ σκοτώνω πρὶν νὰ
βγάλῃς ἄχνα !

— Δὲ θὰ μιλήσω διόλου, εἶπε ἡ Να-
νέττα, πού κατάλαβε τί μπορούσε νὰ ὀ-
φελήθῃ ἀπ' τὴν περίστασιν· μὰ μὲ μιὰ
συμφωνία : Νὰ μὴ μὲ πειράξετε σὰν θὰ
φύγουν καὶ νὰ μὲ βγάλετε ἀπ' ἐδῶ μέ-
σα ὅσο πιὸ γρήγορα μπορεῖτε.

— Ναί, ναί, ἔκανε ὁ Σιμόν αἰχίζοντας

βιαστικά τὸ κρεβάτι. "Ελα τώρα, πέσε
γρήγορα.

— Μοῦ ὀρκίσεστε πὼς δὲ θὰ μοῦ κά-
νετε κανένα κακό ;

— Μὰ καὶ βέβαια, μείνε ἡσυχῇ, ἔ-
κανε μὲ τὴν πιὸ γλυκεῖα φωνή τῆς ἡ
κυρὰ-Γιαννούλα, πού ἄκουγε κιάλας τὰ
βήματα τῆς περιπολίας μπροστὰ στὴν
πόρτα.

Ἡ Νανέττα δέχθηκε νὰ πέσῃ στὸ
κρεβάτι.

Ἦταν πιά καιρὸς. Οἱ δυὸ ἀρχιδεσμο-
φύλακες, πού ἔρχονταν νὰ κάνουν τὴν
ἐπιθεώρησιν, ἔμπαιναν κιάλας μέσα στὸ
δωμάτιο.

Φαίνονταν πολὺ βιαστικοί. Ὁ Σιμόν
μόλις τοὺς εἶδε τοὺς ἔδειξε μὲ τὸ χέρι
τοῦ τὸ κρεβάτι, ὅπου ἦταν ξαπλωμένη
ἡ Νανέττα. Οἱ δεσμοφύλακες γέλασαν
σαρκαστικά.

— Δὲ σοῦ δίνει καὶ πολλὲς σκοτού-
ρες ὁ μαθητὴς σου, εἶπε ὁ ἕνας, ὅλη ὡ-
ρα κοιμάται.

— Θάπρεπε νὰ τὸν βγάζῃς λίγο στὴν
ταράτσα νὰ παίρνῃ πού καὶ πού τὸν ἀέ-
ρα του, εἶπε ὁ ἄλλος, πού λεγόταν Μισ-
σονίς κι' ἦταν ἀγαθὸς ἄνθρωπος. Ὁ μι-
κρὸς Καπέτος μοῦ φαίνεται ἄρρωστος
κι' ἡ Δημοκρατία δὲν πρέπει νὰ κάνῃ
τὰ παιδάκια νὰ υποφέρουν, κι' ὅταν ἂ
κόμῃ εἶναι βασιλόπουλα.

Ἡ Νανέττα ἄθελά τῆς κουνήθηκε ἀ-
κούγοντας αὐτὰ τὰ λόγια· γιὰ μιὰ στιγ-
μὴ τῆς ἤρθε νὰ σηκωθῇ καὶ νὰ πέσῃ
στὰ πόδια τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, πού
φαίνονταν τόσο καλός. Μὰ συγκρατήθη-
κε. Ἐντωμεταξὺ ὁ Σιμόν ἀπαντοῦσε :

— Δὲν εἶναι ἄρρωστος, μονάχα εἶναι
τεμπέλης. Στὸ καλὸ, πολίτα, καὶ μπο-
ρεῖτε νὰ βασίσετε στὴ νομιμοφροσύ-
νῃ μου.

Ὁ Μισσονίς βγῆκε σταματώντας σὲ
κάθε βῆμα καὶ κοιτάζοντας ἕνα γύρω μὲ
ἀυστηρὸ βλέμμα σὰ νὰ ἤθελε νὰ πῇ
κάτι. Μὰ στὸ τέλος δὲν τόλμησε ν' ἀ-
νοίξῃ τὸ στόμα του κι' ἀκολούθησε σιω-
πηλὸς τὸν σύντροφό του.

Ὁ Σιμόν τοὺς συνόδευσε ὡς τὴν πόρ-
τα, δίχως νὰ πᾶσῃ νὰ τοὺς διαβεβαιώ-
νῃ μὲ παχειὲς κουδέντες γιὰ τὴν ἀφο-
σίωσή του στὸ καθεστῶς καὶ γιὰ τὴν εὐ-
συνείδητη ἐκτέλεσιν τῶν ὑψηλῶν καθη-
κόντων, πού τοῦ εἶχε ἀναθέσει ἡ κυβέρ-
νησιν. Ἐπιτέλους οἱ δυὸ ἐπισκέπτες ἔ-
φυγαν.

Γιὰ τὴν ὥρα κίνδυνος δὲν ὑπῆρχε πιά
κανένας κι' ὁ Σιμόν πλησίασε τὴ Να-
νέττα μὲ τὴ γροθιά ὑψωμένη.

— Τώρα ἔχουμε νὰ λογαριαστοῦμε ἐ-
μεῖς οἱ δύο μας, βρωμοκόριτσο !

Ἡ μικρούλα διαμαρτυρήθηκε :

— Μοῦ ὀρκιστήκατε !

Ναί, πολὺ πού τὸν ἔνοιαζε τώρα ἂν
ὀρκίστηκε ἢ ὄχι, τὸν κύρ-Σιμόν. Μονά-
χα νὰ ξεθυμάνῃ ἤθελε, καὶ χυμώντας
κατὰ τὴν Νανέττα, πού δὲν πρόφθασε

νὰ ξεφύγῃ ἢ νὰ προφυλαχθῇ, τὴν ἄρ-
παξε ἀπ' τὰ μαλλιά καὶ τὴν γέμισε
γροθιὲς καὶ κλωτσιές.

('Ακολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΠΑΛΙΑ ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑ

'Αγαπητοί μου,

ΠΑΛΙΑ Διαπласόπουλα κατέ-
χουν σήμερα τίς ἀνώτερες θέ-
σεις στὴν πολιτεία καὶ στὴν
κοινωνία. Αὐτὸ μπορεῖ καθέ-
νας νὰ τὸ συμπεράνῃ, συλλογιζόμενος
ὅτι ἡ Διάπλασις πρωτοβῆκε ἐδῶ καὶ
μισὸν αἰῶνα, κι' ὅτι σ' αὐτὸ τὸ μεγάλο
διάστημα εἶχε φίλους τὰ καλύτερα παι-
διὰ ἀπ' ὅλες τίς ἑλληνικὲς χώρες...
Μοῦ κάνει λοιπὸν ἐξαιρετικὴ εὐχαρί-
στησιν—συγκίνησιν μπορῶ νὰ πῶ—ὅταν
βλέπω σήμερα κανέν' ἀπ' αὐτὰ τὰ πα-
λιά Διαπласόπουλα, πού ἔχει πιά γκρι-
ζα ἢ κι' ἄσπρα μαλλιά καὶ μεγάλη θέση
στὴν κοινωνία, καὶ τὸ κάνω νὰ ξαναγυ-
ρίξῃ λίγες στιγμὲς στὰ περασμένα, τὰ
καλοθύμητα χρόνια, καὶ τὸ ἀκούω νὰ
μοῦ διηγῆται ἐντυπώσεις κι' ἀναμνήσεις
ἀπὸ τὴ διαπλασιακὴ του δράση—νὰ μοῦ
λέγῃ γιὰ τὸ ψευδώνυμο πού εἶχε, γιὰ τὸ
μυθιστόρημα πού τὸν ἔκανε νὰ κλαίῃ,
γιὰ τὸν Διαγωνισμό ὅπου πρωτοβραβεύ-
θηκε, καὶ γιὰ τὸ φυλλάδιο ὅπου πρωτο-
δημοσιεύθηκε ἡ εἰκόνα του, ἢ ἀπὸ τότε
χιλιοδημοσιευμένη...

Αὐτὸν τὸν καιρὸ, π : χ : ἔλαβα τὴν
εὐκαιρία νὰ ἰδῶ ἀπὸ κοντὰ τὸ πρῶτο-
πρῶτο Διαπласόπουλο. Καὶ ἔξερτε ποῖος
εἶναι ; Ὁ κ. Κωσταντίνος Ρακτιβάν,
πρῶην δικηγόρος, βουλευτὴς, πρόεδρος
τῆς Βουλῆς, ὑπουργός, πρόεδρος τώρα
τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ
Ἀκαδημαϊκός. Παιδάκι ὅταν βγῆκε τὸ
πρῶτο φυλλάδιό τῆς Διαπλάσεως—τὸν
Φλεβάρη τοῦ 1879—τὸν πῆρε ὁ πατέ-
ρας του ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ἔφερε στὸ
γραφεῖο τῆς γιὰ νὰ τὸν γράψῃ συνδρο-
μητή. Ὁ κ. Παπαδόπουλος τὸ διηγεί-
ται πάντα : Ὁ κατόπι μέγας καὶ πολὺς
Ρακτιβάν ἦταν ὁ πρῶτος συνδρομητὴς
πού γράφτηκε στὴ Διάπλασι. Ὁ πατέ-
ρας του μάλιστα τοῦ εἶχε δώσει νὰ κου-
βαλῇ κι' ἕνα δέμα μὲ κάμποσους τό-
μους ἐνὸς ἀγγλικοῦ περιοδικοῦ, γιὰ νὰ
μεταφράσῃ ἀπ' αὐτοὺς καὶ νὰ δημο-
σιεύσῃ γιὰ τὰ Ἑλληνόπουλα ἢ Διάπλα-
σις κάποια διηγήματα, πού ὁ γέρο Ρα-
κτιβάν, ἀγγλομαθὴς, τᾶδρισκε ἐξόχως
ὠραῖα καὶ διδακτικά. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ
ἐνδιαφέρον τοῦ καλοῦ πατέρα εἶχε με-
ταδοθεῖ κιάλα στὸν ἄξιο γιό, πού ἔγινε
ἀμέσως ἐν' ἀπὸ τὰ πιὸ θερμὰ Διαπλα-
σόπουλα,—τὸ πρῶτο-πρῶτο.

Μὲ τὸν κ. Κ. Ρακτιβάν γνωριστήκαμε
τελευταία στὴν Ἀκαδημία ὡς συνάδελ-
φοι. Πρέπει νὰ πῶ, ὅτι μετὰ τὴν ἐκλο-

γή μου, ὅλοι οἱ Ἀκαδημαϊκοὶ μοῦ ἔκα-
μαν ἐκεῖ μέσα μιὰ ὑποδοχή, πού πάντα
θὰ τὴ θυμοῦμαι μὲ συγκίνησιν. Ἀλλὰ
τὴ θερμότερη, τὴ συγκινητικώτερη μοῦ
τὴν ἔκαμε ὁ ἀφελέστατος καὶ ἀγαθότατος
αὐτὸς Ρακτιβάν. Καὶ ἔξερτε γιὰτὶ ; Ἀκρι-
βῶς γιὰτ' ἦταν τὸ πρῶτο-πρῶτο Διαπλα-
σόπουλο καὶ δεχόταν ὡς συνάδελφο τὸν
Φαῖδωνα τῆς καλῆς του Διαπλάσεως, τῆς
ἀγαπημένης, τῆς ἀξέχαστης ! Μὰ καὶ μό-
νο τὸνομα ἔφτασε γιὰ νὰ τὸν γυρίσῃ στὰ
παλιά χρόνια, καὶ νὰ ξαναἰδῇ τὸν ἑαυτό
τ.υ. παιδάκι, ὅταν ὁ πατέρας του τὸν ἔ-
σερνε ἀπὸ τὸ χέρι, γιὰ νὰ τὸν γράψῃ
συνδρομητὴ, μ' ἕνα δέμα ἀγγλικά βί-
βλια στὴν μασχάλη...

Ἀλλὰ γιὰ νὰ καταλάβετε καλύτερα
τὴ συγκίνησιν πού δίνει στὰ παλιά Δια-
πласόπουλα ἢ Διάπλασις, διαβάστε αὐτὸ
τὸ γράμμα πού ἔλαβα, στὴν ἀρχὴ αὐ-
τοῦ τοῦ χρόνου, ἀπὸ τὸν κ. Γ. Βραχυνό.
Μὰ κι' ὁ κ. Βραχυνός, παλιὸ Διαπλα-
σόπουλο, εἶναι σήμερα γνωστότατος,
πρῶην βουλευτὴς, δημοσιογράφος καὶ
διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδας «Ἡμερησίος
Τύπος», Κι' ἰδοὺ τί μοῦ γράφει :

«Ἀγαπητέ μου Φαῖδων,

Μιὰ συγκινητικὴ ἐκπληξὴ μὲ περίμε-
νε χθὲς τὸ μεσημέρι στὸ σπίτι. Ἡ κο-
ρούλα μου, γυρίζοντας ἀπὸ τῇ Διάπλασι
ὅπου τὸν εἶχαν γράψῃ συνδρομητρία,
εἶχε φέρεи μαζὶ τῆς καὶ τὰ τρία πρῶτα
φύλλα τοῦ νέου χρόνου. Ἐτσι μὲ ὑγρά
τὰ μάτια—πίστεφέ το, παρακαλῶ—ξα-
ναεῖδα τὴν κυρὰ-Μάρθα, διάβασα τὴν
Ἐπιστολὴ σου, γέλασα μὲ τὸ Παιδικὸ
Πνεῦμα, πάντα σπирτόζο καὶ λεπτὸ, πα-
ρακολούθησα τοὺς ἀσπασμούς καὶ τίς
λύσεις, γιὰ λίγη ὥρα ξαναζήσῃ τὴν πα-
λιά καλὴ ζωὴ τῶν παιδικῶν χρόνων,
τὴν ἀνέφελη καὶ ἀμέριμνη, ξαναγύρισα
στὸ λύκειο τοῦ Συμπούλου, πού μὲ λα-
χτάρα περιμέναμε στὸ θυρωρεῖο, κάθε
Σάββατο ἀπόγευμα, τὸν ταχυδρόμο νὰ
μᾶς φέρῃ τὴν Διάπλασι. Ξαναγίνηκα
γιὰ κάμποσες στιγμὲς ὁ Ταχὺς Ἀχιλ-
λεὺς, ὁ Κάταστρος Ἀράνης—πού
νὰ θυμηθῶ τώρα τόσα ψευδώνυμα...
Ἀλήθεια, τί γίνεται ὁ Ἀνανίας καὶ οἱ
ἀδελφές του ; Τώρα ὅμως πού ἡ Διά-
πλασι ξαναμπήκε στὸ σπίτι μου, σὲ βε-
βαιῶ, παρ' ὅλη τὴν πολιτικὴν, τὴν διευ-
θυνσι τοῦ «Ἡμερησίου Τύπου» καὶ τίς
ἄλλες μου ἀσχολίες, θὰ ξαναγίνω ἐνῇ-
μερος ὅλης τῆς κινήσεώς τῆς. Ξαναγυ-
ρίζει πάντα κανεὶς στίς παλιές του ἀγά-
πες—λέγει κάποια γαλλικὴ παροιμία.
Καὶ μεῖς στὰ παλιά ἐκείνα, τὰ περα-
σμένα χρόνια, πού δὲν ξέραμε ἀπὸ ντά-
σιγκ καὶ καμπαρέ, ἀγαπούσαμε ἀληθι-
νὰ, πραγματικὰ τὴ Διάπλασι. Ἦταν ὁ
μόνος σύντροφός μας καὶ ὁ καλὸς μας
ὁδηγός. Αὐτὸ τὸ εἶπα στὴν κόρη μου.

Καὶ μοῦ ὑποσχέθηκε νὰ γίνῃ καὶ αὐτὴ
μιὰ ἀπὸ τίς καλύτερες φίλες σου. Διή-

σου καὶ τῆς ἀγαπημένης, τῆς καλῆς μας
Διαπλάσεως, πού κατορθώνει ὅστερα
ἀπὸ τόσα χρόνια νὰ μᾶς συγκινήῃ...

Δὲν χρειάζονται, πιστεύω, σχόλια σ'
αὐτὸ τὸ γράμμα.

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΠΩΣ ΠΕΡΑΣΑΝ ΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ

[ΕΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΜΕ ΤΗ ΛΥΣΗ ΤΟΥ]

Μιὰ μέρα, ἕνα στρατιωτικὸ ἀπόσπα-
σμα ἔφτασε σ' ἕνα ποτάμι, πού ἦταν
κάπως βαθὺ κι' οἱ στρατιῶτες δὲ μπο-
ροῦσαν νὰ τὸ περάσουν. Γεφύρι δὲν ἦ-
ταν πουθενά. Ἐφάξαν λοιπὸν νὰ βροῦν
καμμιά βάρκα, μὰ μήτε βάρκα δὲ βρῆκαν.
Βρισκόνταν σὲ μεγάλη ἀμηχανία, ὅταν
ἤρθε μιὰ γριὰ χωριάτισσα καὶ τοὺς εἶπε :

— Τὰ δυὸ ἀγγονάκια μου, ὁ Πέτρος
κι' ὁ Παῦλος, ἔχουν μιὰ βαρκούλα. Ἀλ-
λὰ εἶναι μικρὴ καὶ δὲν πέρνει παρὰ μό-
νον ἕναν ἄντρα ἢ δυὸ παιδιὰ μαζὶ. Ἐναν
ἄντρα κι' ἕνα παιδί μαζὶ δὲν τοὺς βαστά.
Θὰ βουλιάξῃ. Ὡστε, φαντάζομαι πὼς
δὲ μπορεῖ νὰ σᾶς χρησιμεύσῃ.

— Ἀδιάφορο, εἶπε ὁ ἀξιωματικός, θὰ
περάσουμε μ' αὐτὴ τὴ βαρκούλα. Πές
στ' ἀγγονάκια σου νὰ μᾶς τὴ φέρουν.
Κι' ἀληθινὰ, μὲ τὴ μικροσκοπικὴ αὐ-
τὴ βαρκούλα, κατάφεραν νὰ περάσουν
ὅλοι οἱ στρατιῶτες στὴν ἄλλη ὄχθιν.

Ναί, ἀλλὰ πὼς τὸ κατάφεραν ;

Νὰ πῶς : Ὁ Πέτρος κι' ὁ Παῦλος
μπαίνουν μαζὶ καὶ πηγαίνουν στὴν ἀν-
τικρυνὴ ὄχθιν. Ὁ Πέτρος μένει ἐκεῖ κι'
ὁ Παῦλος γυρίζει μὲ τὴ βαρκούλα. Βγαί-
νει ἔξω, μπαίνει τότε μέσα ἕνας στρα-
τιώτης καὶ περνᾷ στὴν ἄλλη ὄχθιν. Ἐτσι
πέρασε κι' ὁ πρῶτος.

Ὁ Πέτρος τώρα πέρνει τὴ βαρκούλα
καὶ τὴν ξαναγυρίζει στὴν ὄχθιν ὅπου πε-
ριμένουν οἱ στρατιῶτες. Μπαίνει μέσα
κι' ὁ Παῦλος, καὶ πᾶνε πάλι κι' οἱ δυὸ
στὴν ἀντικρυνὴ ὄχθιν, ὅπου βρίσκεται ὁ
πρῶτος στρατιώτης πού πέρασε. Μένει
πάλι ἐκεῖ ὁ Πέτρος κι' ὁ Παῦλος γυ-
ρίζει πίσω τὴ βαρκούλα. Βγαίνει ἔξω
καὶ τότε μπαίνει μέσα ὁ δεύτερος στρα-
τιώτης καὶ περνᾷ στὴν ἄλλη ὄχθιν. Ἐτσι
πέρασε κι' ὁ δεύτερος.

Ὁ Πέτρος πέρνει πάλι τὴ βαρκούλα
καὶ τὴν ξαναγυρίζει, καὶ μὲ τὸν ἴδιο
τρόπο κάθε φορὰ, πέρασαν ἕνας-ἕνας ὡς
τὸν τελευταῖο.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΥΜΝΟΣ ΣΤΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ

ΔΡΟΜΟΙ

Β'.

ΣΤΟΝ ΙΣΙΟ ΔΡΟΜΟ

Μάγα Δωδεκάνησα, του νοτιά Σποράδες, Τού Αιγαίου άτιμυτες κόρες δοξαστές, Πού στ' αρχαία χρόνια σας άφραστες λαμπράδες Σας στολίζαν κι' είσατε τόσο ζηλευτές!... Άπ' αιώνων τριόβαθα, την παληκαριά σας Διαλαλούν άντίλαλοι, κι' άκτινοβολεί, Σά μέσ' στα μέσουρανα, ό πολιτισμός σας, Όπου σέρνει σκλάβο του τόν κατακτητή!...

Μάγα Δωδεκάνησα, πούχετε γεννήσει Ηρώες ήμίθεους, γιγάντες σοφούς, Θείους έπιστήμονες, μάγους καλλιτέχνες, Ποιητές άσπυγκρίτους και ιστορικούς!...

Ίπποκράτη, Κλεόβουλο και τόν Φερειεύδη, Έκθαμβά τα μάτια μας βλέπουν να περνούν, Και τόν Τιμοκρέοντα και 'Αναξανδρίδη, κι' Απελλή τόν άφθαστο, πού μās συγγινούν!...

Μάγα Δωδεκάνησα, σάν τόν Ήλιο έλπίδες Και σάν κάστρο άπαρτο έχουν την καρδιά, Γιατί μάννες βύζαιναν Άλλοτε Δωριίδες Τά παιδιά σας, κι' άφθαρτα τάρησε ή σλαβιά!... Μένουν πάντα άκλόνητα εις τόν έθνισμό τους, Εις τα ιδεώδη τους τά Έλληνικά, Στήν όδη ήθησκαί τους, Στή συνείδηση τους, Στή γλυκειά κι' άθάνατη γλώσσα τους πιστά!...

Μάγα Δωδεκάνησα, σ' όμορθησκου φτέρνα Άν βαρυσταναζέτε, σέ πικρή σκλαβιά, Λίγο περιμένετε: δέν θάργηση, τώρα Πού στής γης τα πέρατα, λάμψει ή λευτεριά, Νάρθη τ' άντιπρόγγισμα ένδοξης ήμέρας, Πόθος προαιώνιος νά εκπληρωθή, Στοργική νά νοιώσετε άγκαλιά μητέρας Κι' ή ψυχή του Έθνους μας ν' αναγεννηθή!...

Πάνθεια Άβραδάτου

Συλλογές για τόν 252ο Διαγωνισμό πρός σύνθεση Πνευματικών Άσκήσεων, είναι δεκτές και τώρα, από όσους δέν έχουν στείλει, μέχρι τέλους Ιουνίου.

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Καθισμένη στο παρόθυρο του σπιτιού μας, σκέπτομαι κι' ό νοις μου πετά στα περασμένα χρόνια.

Η παιδική μου ζωή περνά από μπρός μου σάν μιá σβυσμένη μελανή γραμμή, πού σέ μερικά σημεία ζωηρεύει. Τά σημεία αυτά είναι μερικά γεγονότα πού μοιφέραν ιδιαίτερη λύπη ή χαρά.

Έξαφνα σταματώ σ' ένα σημείο και σκέπτομαι, σκέπτομαι και θυμούμαι. Θυμούμαι, άλίμονο, την αγαπημένη μου πατρίδα πού είναι μακριά μου. Μου έρχεται στο νού όλη ή σκηνή της φυγής; μας άπ' την πατρίδα. Σαν να βλέπω τόν έαυτό μου μικρή, μόλις πέντε χρονών, να κρατώ με φόβο τό χέρι της μαμιάς μου, άκούω και πάλι τα κλάματα και τούς θρήνους τριγύρω μου. Βλέπω τή θάλασσα μπροστά μου ν' άφρίζη μανιασμένη, σάν ν' ήθελε νά μās πνίξη κι' αυτή, κι' αισθάνομαι κι' άπόψε τό ρίγος πού είχα αισθανθεί και τότε. Ό ούρανός άπλωνόταν από πάνω μας όλόμαυρος, σάν νά μās άπειλούσε με τίς βροντές του.

Όλ' αυτά περνούν για μιá στιγμή από μπροστά μου, σάν σκοτεινή όπτασία, και χαρίζονται άκόμη πιό βαθιά στην ψυχή μου. Είμαι μακριά σου, αγαφής, κι' ένα ξεκούρασμα από την κατάπτωση και τίς λύπες όπου μās ρίχνει ό κατήφορος. Ά! ό κατήφορος. Πώς μπορείς τό μυαλό μου νά πάη τόσο μακριά του; Άκούω κλάματα. Ένα χεράκι με άπειλεί. Είχα ξεϊδρώσει, τώρα είμαι πάλι μουσκεμα. Μιά σκέψη μου τρώει τό μυαλό. Και τώρα δέ φεύγει, δέ φεύγει άλλο άπ' εκεί! δέν είμαι πιά στόν κατήφορο, είμαι στόν ίσιο δρόμο, πού όλα πάνε ταχτικά. Ναι, γιατί δέν γυρίζω άκόμη τώρα, νά ιδώ τί έκαμα; Μά είμαι μακριά, έξ έξω δέν ήταν τίποτε, κάτι πολύ έλαφρό. Και τώρα είναι άκόμη μακριότερα, πού νά γυρίσω; Δελεά έαυτέ μου, πόσο σέ συχαίνομαι. Φοβάσαι, έ; Και βρίσκεις προσήματα και δέ γυρίζεις τα μάτια πίσω. Τί φοβάσαι ν' άντικρύσεις τά γαλανά μάτια του άθώου παιδιού, και τώρα πού θυμάσαι τό κοιταγμά του, τρέμεις; φοβάσαι τό χεράκι της παιδούλας, πού σηκώθηκε νά σ' επιπλήξη. Φοβάσαι τίς μικρές καλές καρδιές, πού τίς γέμισες πόνο κι' αγανάκτηση.

Χάσου, δειλέ, συχαμένε! Είσαι σκουλήκι μπροστά τους. Λένε μερικοί σοφοί, πώς οι τύψεις είναι ή πιό άνόητη ούτοπία. Οι σοφοί είναι όλοι τους καλοί άνθρωποι, δέν έχουν καίμε κακό σέ κανένα, και δέν ξέρουν τί εί- ναι τύψεις. Κι' όταν την παρατηρούν σούς άλλους ανθρώπους την περιγελούν.

Πώς με κοιτάζουν εκείνα τα μάτια... Άκούω κλάματα πίσω μου...

Δάκρυ της Μοναξιάς

25η ΜΑΡΤΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΒΗΗΤΕΙΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ:

ΤΑΚΗΣ ΜΙΜΙΚΑ | άδέρφια 14-16 έτών.

(Η σκηνή στο δωμάτιο των παιδιών. Μπαίνει ή Μιμικά και προχωρεί πρós τό κρεβάτι πού άδερφού της. Τόν σκουντά αγά.)

Μιμικά: — Τάκη! Σύντα!

Τάκης, σηκώνεται με τριπελιά: — Έ, τί θέλεις; Άκόμα νορίς είναι για τό σχολείο.

Μιμικά: — Τό έχασες, καίμενε, κίολας; Σήμερα 25 Μαρτίου!

Τάκης, πηδά κι' άγκαλιάζει τή Μιμικά: — Άχ! Άλήθεια, πώς τό έχασα! Μά νά έσύ πού δέν ξεχνάς τόσο εύκολα!...

Μιμικά, τραβιέται: — Τά είπαμε από προχθές άκόμα!

Τάκης: — Ναι! Θα βάλουμε τά καινούρια μας, θά μās ρωτήσουν γιατί τά φορούμε καθημερινή, και τότε θά τούς άπαντήσουμε πώς έχουμε τή μεγαλύτερη γιορτή! Δέν είναι έτσι; Βλέπεις πώς κι' έγώ δέν ξεχνώ!

Μιμικά, κάθεται στο κρεβάτι.

Χαμηλόφωνα, σχεδόν για τόν έαυτό της: — 25η Μαρτίου... στρατός... μουσική... τραγούδια... χαρά!...

Τάκης, κάθεται κοντά της: — Κι' έδώ; Τετάρτη! Όπως όλες οι Τετάρτες.

Μιμικά, μ' ένθουσιασμό: — Μά και τί μ' αυτό; Τί κι' αν πάμε σχολείο σήμερα; Τί κι' αν έργασθούμε! Στήν ψυχή μας νιώθουμε τήν ίδια χαρά, τήν ίδια περηφάνεια, όπως χιλιάδες Έλληνες κάτω στη γαλανή πατρίδα μας! (Τρέχει και βγάζει από ένα κουτί έναν κοΰκλο-εϋζωνα. Τόν στήνει στο τραπέζι και τόν κοιτάζει με χαμάρ.)

Τάκης, πλοιάζει κι' αυτός: — Για δες πώς μās κοιτάζει! Κι' αυτός γελά, χαιρέται! Είναι παιδί της Ρούμελης και του Μωριά!

Μιμικά: — Και μετς είμαστε παιδιά της Μεγάλης Ελλάδος, πού τήν αγαπούμε όπως τό παιδί τή μητέρα του!

Τάκης: — Μιμικά! Έλα νά προσευχηθούμε για κείνους, πού έχυσαν τό αίμα στά βουνά και στά λαγκάδια για τό Σταυρό και τήν Πατρίδα!

(Τ' άδέρφια γονατίζουν μπροστά στο εικονοστάσι, έχοντας στα χέρια ή Μιμικά τόν Εϋζωνα. Άκούεται ή καμπάνα πού χτυπά πρωϊνό.)

Ίπποτης Δόγγην

ΔΥΟ ΕΥΘΥΜΑ

Κάποιος, κάποτε, καθότανε στην άκρογιαλιά και κλάπνιζε. Όταν τελείωσε τό ταγάρο του, άφου τόβγαλε πρώτα άπ' τήν πίπα, αυτό μόν τόβγαλε στην σέση του τήν δέ πίπα τήν πέταξε στη θάλασσα.

Κάποτε ό σοφός Νεύτων, γυρίζοντας στο σπίτι του, ύστερα από μιá μαθηματική μελέτη, έβαλε νερό σ' ένα δοχείο, για νά βράση έν' αυγό. Συγχρόνως έβγαλε και τό ρολόγι του για νά κανονίση πόσην ώρα θά βράση! Άλλά τό μόν ρολόγι τόρριζε στο νερό, τό δέ αυγό τό κράτησε στο χέρι του, για νά μετρήση πόσην ώρα θά βράση τό... ρολόγι.

Άθώο Διαβολάκι

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Γιαννάκης: — Νά δής, Τοτό, όταν πήγα στην Άθήνα γνώρισα έναν άνθρωπο πού μιμείται τόσο καλά τά πουλιά, πού όταν τόν άκούνε, τόν περικυκλώνουν.

Τοτός: — Σπουδαίο! Έγώ όταν πήγα στη Θεσσαλονίκη, γνώρισα έναν άνθρωπο, πού όταν μιμείται τόν πετεινό, κάνει τόν ήλιο ν' ανατέλλει.

Άγνη

Ό Δάσκαλος: — Κλίνε μου τό παρόθυρο! Κόστα.

Κόστας: — Μά κλειστό είναι, κύριε!

Ταυγέτη

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΜΕΛΑΣΕΩΣ»

Άθήνα, 42 δόξ Ευρείπιδου, τήν 14 Μαΐου 1931

ΤΗΝ προπερασμένη έβδομάδα, ό φιλολογικός σύλλογος Παρνασσός έκαμε ένα ώρατο φιλολογικό μνημόσυνο τού Πολέμη. Μίλησαν για τόν αγαπημένο μας ποιητή οι κ. κ. Κρί-Γ. Σουρής και Άχιλλεύς Κύρου, παρήχες τό μονόπρακτό του «Όνειρο» και άπαγγέλληκε ένα ποιήμα του. Στήν αρχή, ό πρόεδρος τού Τμήματος τών Καλών Τεχνών κ. Ίππ, Καραβίας έκαμε τήν εισήγηση. Κι' άνάμεσα σ'άλλα, ανέφερε ότι οι συνδρομητές της Διαπλάσεως, τά Έλληνόπουλα, έκαμαν μιá φορά έρανο και κατασκευάσθηκε ή προτομή τού Πολέμη, πού ως τώρα όμως δέν κατορθώθηκε νά στηθή.

Εϋχαριστώ πολύ τόν φίλο κ. Καραβία για τά τόσο καλά λόγια πού είπα για μένα. Για τόν κ. Παπαδόπουλο, για τόν κ. Σενόπουλο, κι' έλπίζω ότι, ύστερα από τή θερμή του έκκληση, ό Παρνασσός θάναλάβη αυτή τήν ατέλειωτη υπόθεση τής προτομής και θά κάμη τρόπο νά στηθή στο Ζάππειο, όπου κι' άλλων ποιητών προτομές έχουν στηθεί και θά στηθούν άκόμη. Ός τώρα, οι ένέργειες πού έκάμαμε, απέτυχαν: ή Ήπιτροπή τού Έθνικού Κήπου άρνήθηκε έκεί-μέσα μιá θέση στόν Πολέμη—τή θέση πού μās είχε παρα-ποιόν νά πρωταπαντήσω. Ό πρώην δωμαρχος κ. Πάτοης δέχτηκε νά στήση τήν προτομή στόν κήπο τού Δημοτικού Θεάτρου, ό τωρινός όμως κ. Μερκούρης δέν θέλησε. Κι' ή καί-μένη ή προτομή, χρόνια τώρα, μένει και περιμένει στο έργαστήρι τού γλύπτου. Νά ιδούμε: θά μπορούσώ ό Παρνασσός νά τήν βγάλη στο φως;

Χαίρω πολύ για τήν «τολμηρή» σου άπόφαση, Άγραμπελη. Κι' ήταν άληθινά τολμηρή, άφού είχες τό φόβο ότι μπορούσα και νά μήν δεχθώ τό γράμμα σου! Μά ήταν δυνατό; Κι' ή πιό ξένη νά μού έγραφε, θά τή δεχθώμην όχι μιá άδελφή συνδρομητού μου πού με διαβά-ζει τόσον καιρό! Γράψε μου λοιπόν άδίστακτα. Τό κομμάτι σου θά κριθή με τή σειρά του. Άπαντώ και στο δεύτερο γράμμα σου: Οι λύσεις πολλές είναι Άσκήσεων, πού μπορεί νά διαφέρουν κατά μιá ασήμαντη, βοηθητική λέξη, λογαριάζονται όρ-θώς. Τά μέλη ενός Συλλόγου δέν είναι ανάγκη νά έχουν όλα ψευδώνυ-μο. «Ραφανίς» θέλεις νά πής; Μά δέν είναι όσπριο—είναι φυτό, τό ρεπάνι. Η δέν διάβασα καλά τή λέξη;

Δόν Ζουάν, ό κ. Ε. σ' ευχαριστεί πολύ για τό γράμμα πού τό έστειλες άφού είδες στόν Κινηματογράφο τή «Στέλλα Βιολάντη». Κατάλογο τών έργων του δέν είναι ανάγκη νά σο έστειλη. Μπορείς νά πάρης έν' από τά τελευταία τού βιβλίου, όποιοδήποτε, — π: χ: τό «Ανάμεσα σέ τρεις γυναίκες» — και νά ιδής στο έξώφυλλο τόν κατάλογο πού γυρεύεις. Δέν λείπουν άπ' αυτόν παρά μόνο τά παλαιότερα βιβλία του, τά έξηγτημένα.

Προτιμούν όλοι τήν άνοιξη, Βιο-

λέττα, όχι ως προμήνυμα τού καλοκαιριού, αλλά ως μιá εύκρατη εποχή, πού δέν κάνει ούτε πολύ κρύο ούτε πολλή ζέστη. Έοδ όμως, πού τόσο σοφά άρέσει ή ζέστη, με τό δικό σου προτιμάς τό καλοκαίρι. Πολλοί μού άρρες τό γραμματάκι σου όπου τόσα ζητήματα θέγεις. Έννοείς ότι είναι άδύνατο νά μιλήσω έδώ για όλα. Θα σο διαβιβάσω μόνο τίς ευχαριστίες τού κ. Φαίδωνος για τά καλά λόγια.

Μά γι' αυτό Ισα-Ισα, Κρινάκι, αυτού τού είδους οι Άσκήσεις έχουν τόσους αριθμούς, όσες είναι οι έρωτήσεις ή οι ζητούμενες λέξεις (Λογοπαίγνια, Μαγικά Γράμματα κτλ.) ώστε όποιος δέν τίς βρίσκει όλες, νά μή χάνη τουλάχιστο κείνες πού βρήκε. Π: χ: από τρία Λογοπαίγνια βρήκε τά δύο; έχει δυό λύσεις όρ-θώς. Από τίς πέντε λέξεις ένó Μαγικού Γράμματος, βρήκε τίς τέσσε-ρις; έχεις τέσσερις λύσεις σωστές. Και όττω καθεξής. Θα πω τά συ-χαρητήριά σου στην Κυρά της Θάλασσας και στην Ήλιοννητη για τά κομμάτια τους στη Σελίδα. Η λέξη «δραλάτι» πού είδες σ' ένα ποίημα τής πρώτης, είναι δημοτική και σημαίνει γενικά μεγάλη κακο-καίρια! είδικά, κατά τόπους, άλλοι σημαίνει ραγδαία βροχή, άλλοι δυ-νατός άνεμος, άνεμοστρόβιλος, κτλ.

Μεγάλη ή λεπτότη σου, Πέτρε Ριονάη, νά μή πού γράφεις τόσον καιρό, έπειδή έδλεπες νά μού γρά-φουν πολλοί και νά μήν ξερω σέ ποιόν νά πρωταπαντήσω. Όδικα όμως με στεροδους τήν ευχαρίστηση, γιατί μ' ένα γράμμα λιγώτερο ή περισσότερο, ότε θά μ' έκαίαν ότε θά μεγάλωνε ή άμνηχανία μου. Έ-πειτα, αν όλοι έκαναν τό ίδιο, θάρ-χόταν έβδομάδα πού δέν θαχα ν' άπαντήσω σέ κανένα!...

Η λύπη πού αισθάνεσαι όταν βλέπεις τίς μικρές αυτές πονεμένες υπάρξεις, μαρτυρεί τήν εύαισθησία σου, αλλά δέν πιστεύω ότι τό θέμα στόν κόσμο είναι τόσο συχνό. Συνήθως, οι «μικρές υπάρξεις» είναι εύτυχημέ-νες και γελούν ξέννοιστα και κλαί-νε παροδικά. Η ίδια ή εύαισθησία μας, καμιά φορά, μās κάνει νά μεγαλοποιούμε—κάποτε και νά δη-μιουργούμε — τόν πόνο τού άλλου. Κι' όσο είναι άπλή εύαισθησία, δέν πειράζει! προσοχή όμως μή γίνη συχνά-σγά λυπομανία κι' άπαισιοδο-ξία.

Στό 21ο φυλλάδιο, όπου δημο-σιεύθηκε τό «Βράδυ» τής Μικρο-μέγαλης, έγινε ένα τυπογραφικό λά-θος: Στόν 6ο στίχο τού τελευταίου δικταστίχου, αντί «έντός», πού εκεί δέν σημαίνει τίποτα, θέλει «εξός». Η ίδια με παρακάλεσε νά τό διορ-θώσω. Μού γράφει άκόμη ότι τώρα πού ή Σελίδα έχει όλο μικρά κομ-μάτια, παρουσιάζει πολύ περισσό-τερη ποικιλία και χάρη. Πής και στο «Αττικόν» κι' είδε τή «Στέλλα Βιολάντη». Η ταπείν τής φάνηκε «ή πιό άρτια άπ' όσες έγιναν ως τώρα στην Έλλάδα», και τό έργο καθαυτό άριστούργημα, με ζωντα-νούς ανθρώπους πού «καθόνας άντι-προσωπεύει όλόκληρη τάξη ανθρώ-πων».

Ό Νάρκισσος μού γράφει ότι, όπως ή Μεγάλη Έλλάς— πού τήν ευχαριστεί για τά καλά της λόγια — θάπρεπε τώρα κι' αυτός νά κάμη τόπο σούς νεοσύλλεκτους. Δέν θεω-ρεί όμως άκόμα τή «διαπλασιακή του θητεία» τελειωμένη, γιατί, άντί-θιστα από τή Μεγάλη Έλλάδα, πού έδρασε όλα τά χρόνια πού ή-ταν συνδρομητής, αυτός μόνο από τό 1924 άρχισε νά φαίνεται στην κίνηση. Τά «Πρακτικά» και τά «Παιχνίδια» πού μού έστειλε, τά δημο-σιεύω με τ' όνομά του, γιατί τά ψευδώνυμα είναι μόνο για τήν Σελίδα και τήν κίνηση. Έπειτα, μιá μέρα, ποίος ξέρει! τόνωα αυτό μπορεί νά φανή στο φυλλάδιο και κάτω από όρατα παιδικά διηγήμα-τα... Κι' όλόκληρο μάλιστα! όχι μισό, όπως τό βάζω τώρα!...

Είσαι δικαιολογημένη, Μιμόδα: άσθενής και όδοιπός άμαρτίαν ούκ έχει. Και σύ όλον αυτόν τόν καιρό ταξίδευες... Διάβασα στόν κ. Φαίδωνα τίς έντυπώσεις σου από τήν έπίσκεψή σου στο γραφείο του κι' ευχαριστήθηκε πολύ. Μά κι' έκεί-νος είχε από τή γνωριμία σου τήν καλύτερη έντύπωση. Μού είπα μά-λιστα πώς έκαμα πολύ καλά πού μετάνοιωσε τήν τελευταία στιγμή νά τού φιλήσης τό χέρι, όχι γιατί σ' αυτό άκούμνησαν κάποτε τά χείλη ενός Ψυχάρη, αλλά γιατί δέν τού άρέσουν τά χειροφιλήματα. Τά θεωρεί σά μιá έκδήλωση κάπως υπερβολική, πού δέν πάει και στην εποχή μας. Σήμερα κι' οι δεσποτά-τες άκόμα, όταν κάμη κανείς ήλι-κωμένους νά τούς φιλήση τό χέρι, τό τραβούν!... Όλ' αυτά πού μού γράφεις για τή γνωριμία σου με τή Μεγάλη Έλλάδα και τή Σιμωνέ, τά ήξερα: μού τάγραψαν οι ίδιες. Φωτογραφία έλήφθη.

Χαίρω πολύ, Νέα Έλλάς, πού βρίσκεις σέ μένα «χαρά και ξενοια-σία» και ξαναγίνεσαι ένα παιδί εύ-τυχισμένο. Και σ' ευχαριστεί πού μεταδίδεις τήν αγάπη σου και στις φίλες σου και τίς προστοιμάξεις για συνδρομητές. Θα πω στην Ήλιον-νητη ότι τό κομμάτι της σοφ έκαμε τόσο πολύ, ώστε τό διάβασες τρεις φορές και τής στέλνεις ένα μεγάλο ευγε.

Διάβασα, Τζίνα, στις έφημερίδες για τόξ ορισμούς πού τράνταξαν τό νησί σας. Ό Θεός νά σας φυλάη!... Ναι, ό Άνανίας έξακολούθει νά ισχυρίζεται ότι έγινε κάποιο «πεισό-διο» πού άποδεκάτισε πάλι τίς άπαν-τήσεις τής Κυριακής και πού δέν μπορεί άκόμα νά τό εξηγήσει. Νά ιδούμε!

Άπαντώ στην άπορία σου, Νικη-φόρε Ούρανέ! Μπορείς νά στεί-λεις κι' ένα κομμάτι, και δυό, και τρία. Κι' άμα δημοσιευθή ή άπορ-ρικθή τό πρώτο, νά στείλεις τέταρ-το! άμα δημοσιευθή ή άπορρικθή τό δεύτερο, νά στείλεις πέμπτο, και καθεξής. Τριμηνίες στη Σελίδα δέν υπάρχουν πιά. Τίς «Κυριακές» τίς άρχισα από τό 1896. Και στην άρχή έκανα δυό-τρεις τό χρόνο. Άλ-λά έναν καιρό πού ό Άνανίας πή-γε στρατώτης κι' έπειτα άρρώστη-σε, κι' έπειτα... τριπελιάσε, ά-ναγκάστηκε νά τίς άραιώσω. Γι' αυτό βλέπεις και τόμους μου νά μήν έχουν καμιά. — Έ, βέβαια, παιδιά κάτω τών 16 έτών δέν είναι δεκτά

στούς Κινηματογράφους. Έξαιρετι-κά για τή «Στέλλα Βιολάντη» έπέ-τρεψαν τήν είσοδο, αλλά τή δευτέ-ρα έβδομάδα. Ό κ. Ε. σ' ευχαρι-στεί για όλ' αυτά.

Ντίνε Αδερφέτη, δέν μπορεί νά μή δεχτώ πού τή Σελίδα ένα κομ-μάτι πού τό έκαμαν «έν συνεργα-σία» δυό δικαιούμενοι συνδρομη-ταί. Με τή διαφορά, ότι τό κομμάτι αυτό πρέπει ν' άνήκη στόν έναν από τούς δυό, κι' άς συμφωνήσουν. Θα φέρη δηλαδή μιá υπογραφή: Δεί-νας» με τή σημείωση στο πλάι «συ-νεργασία μέ τόν Τάδε». Έπομένως μετá τήν άπόρριψή ή τή δημοσίευ-ση, μόνο ό Δείνας θάχη τό δι-καίωμα νά ξαναστείλη Άλλοιούτικα δέν θάδερικα λογαριασμό.

Ναι, Κυρά-Φροσύνη, έξω τό περίφημο αυτό βιβλίο τού De Amicis, «Cuore» («Καρδιά») και πολ-λά διηγήματα άπ' αυτό έχω δημο-σιεύσει σέ παλιότερους τόμους μου. Άλλά τό «Αιμιλιάνο Κυρά» δέν τό έξρω, ή δέν τό θυμόμαι. Είναι διή-γημα ή μυθιστόρημα; Για τά κομ-μάτια σου, μού φαίνεται παράξενο νά σο είπα πού τριών μηνών πώς ένεκρίθησαν και νά μή δημοσιευ-θε άκόμη κανένα. Θα εξετάσω και θά σο πω.

Δυσερέτη Χαρά, σ' αυτό τό Δημοφύγισμα τών ψευδωνύμων θά ψηφίσεις μόνο τά κατά τή γνώμη σας ώραιότερα ψευδώνυμα χωρίς νά λάβετε καθόλου υπ' όψει τήν έπί-δοση τού ψευδωνυμού σου στην κί-νηση. Ναι, ό καλύτερος τρόπος να νά κάμη κανείς έξαρχης μικρά κομ-μάτια, πού νά μήν αναγκάζεται νά τά περικόψη ύστερα για νά τά φέ-ρη στο μέτρο, είναι νά γράφη με μικρές προτάσεις πού νά λένε πολ-λά, και γενικά ν' άποφύγη κάθε περιττό. Αυτός μάλιστα είναι κι' ό κανόνες τού καλού ύφους γενικά. Χρειάζεται μόνο προσοχή νά μή γί-νεται κανείς στρυφνός και δυσνόη-τος από τή μεγάλη συντομία. Σοφ έχουμε άπύτηχη σέ όλα και περι-μένω πιά νά μού γράφεις όταν θά βρίζεσαι ή συζητάς ή εύτυχημένη στην άγκαλιά τής μαμιάς.

Στό προηγούμενο φυλλάδιο είδα-τε μιá Άγγελία τού Συλλόγου τών «Βατραάκων» για μιá γιορτή πού θά κάμουν στο Βερτίξ. Νά πάτε όσοι κι' όσες μπορείτε και νά μού γράψετε τίς έντυπώσεις σας. Θα ευ-χαριστηθώ πολύ αν ή γιορτή αυτή έ-πιτύχη, γιατί θά γίνη μιá καλή άρ-χή και θά δίνουν τέτοιες συχνά οι διαπλασιακοί Σύλλογοι, πού και τά ταμεία τούς θά ένισχύουν και τή διάδοσή μου θά ύποβοηθήσουν.

Όραιοις Έπιστολάς μού έστει-λαν αυτήν τήν έβδομάδα κι' οι έ-ξής: Νιότης Άδάμας, Χρυσόθής-ας, Πανελλήνιο Όνειρο, Μπον-μπούλινα, Έξωπνούλα, Έρση Δρόσου και Κατίνα Φιλίππου. Έβετέλεσα τίς παραγγελίες των, ευχαριστώ για τά καλά των λόγια, και περιμένω νά μού ξαναγράψουν.

Πολύν καιρό έχω νάναφέρω Σε-σπάθωμα. Στό μεταξύ έσοπάθωσαν κι' οι έξής: Γναφινόλη, Λαγδάρα τής Λευτεριάς, Έύθυμη Παρέα, Άλεξάνδρα Ταμβάρη, Νυφούλα τ' Ούρανου, Λευκός Κύνος, Άλεις, Βελισσαράτος, Τριφασί-

